საქართველოს სოციალდემოკრატიული მუშათა პარტია. პარასკევი, 28 თებერვალი 1919 წ. პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

ერთობა

ფასი 75 კაპ.

ვაზ. ი ფასი: 1 თვით 18 მანეთი ცალკე ნომერი ღირს 75 კაპ. განცხადების ფასი, როგორც პირველ გვერდზე, ისე მეოთხეზე, პეტიტის სტრიქონი—1 მან. სამგლოვიარო განცხადება 20 მან. საქმიანი განცხადება უნდა მოტანილ იქნას არა უგვიანეს დილის 12 ს. ხელმოუწერელი წერილები არ იბეჭდება. დაუბეჭდავ საგაზეთო მასალას რედაქცია არ ინახავს, ავტორებს უკან ვერ დაუბრუნებს და ამის შესახებ არც მიწერ-მოწერას კისრულობს.

ხელის მოსაწერლებმა ფული შეიძლება აგრეთვე ფოსტით გამოგზავნონ: თფილისი, ფოსტის ყუთი № 199 გაზ. „ერთობის" რედაქცია. სხვა ადრესით გამოგზავნილ ფულს რედაქცია ვერ მიიღებს. რედაქციაში მიიღებიან მოლაპარაკება შეიძლება 10—12 საათამდე. რედაქციისა და კანტორის ადრესი: თფილისი, გოლოვინის პროსპექტი № 24.

ტელეფონი 16—62.

№ 47 ორგანო საქართველოს სოციალდემოკრატიული მუშათა პარტიის ცენტრალური კომიტეტისა. № 47

ღრმად დამწუხრებული ქვრივი ეფროსინე, შვილები: მატილდა, ანდრიე და ნინა ქორდანიები, სიძე ერასტო მაჭავარიანი, დაი დესპინე, სიძე იაკინთე, დისწული ელენე შევარდნაძენი აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ, რომ პირველ მარტს, დილით შაბათს, 12 საათზე დანიშნულია 40 დღის წირვა და პანაშვიდი უდროოდ გარდაცვალებულის ძვირფასი ექიმის

დიმიტრი იოსების ძე ქორდანიას

სულის მოსახსენებლად ქ. ლანჩხუთის წმ. გიორგის ეკლესიაში.

რკინის გზის სამმართველოს კოლექტივი ს. ს. დ. მ. პ. მწუხარებით აუწყებს ამხანაგებს, რომ რკინის გზის საავადმყოფოში ხანგრძლივი ავადმყოფობის შემდეგ გარდაიცვალა საუკეთესო და ენერგიული მუშაკი ტელეგრაფის განყოფილების გამგე და კოლექტივის წევრი

ალექსანდრე ზურაბის ძე გოგვაძე

ღრმად დამწუხრებული მამა არსენ, დედა კატო, ძმები: მიხეილ და გერმანე, დები: კასინა, ლიზა, ბიძა გიორგი და თედორე, ბიცოლა მატა და მაშიკო მგელაძეები, ბებია ანეტა, ბიძები იაგორ და ბარნაბ, მამიდა ქესარია, და შვილები მისი ბეგლარ, პარმენ მამალაძეები და ნათლია ვასილ ტულუში აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობებს, რომ ქ. სოჩში 7 თებერვალს მოხალისეთა ჯარის თავდასხმის დროს გმირულად მოკლულ იქმნა

გრიგოლ (პოლა) არსენის ძე მგელაძე

დასაფლავების დღე ცალკე იქნება გამოცხადებული. (1—1)

გულდათუთქულნი: მეუღლე ნინა, ქალიშვილი ალექსანდრა, დედა მარინე ძმა გაბრიელი, რძალი თებრონე კვაჭანტირაძეები, დაი ელისაბედი, დისშვილები: ესტატე, მარიამი, გოგოცა და სანდრო შავიშვილები, დისშვილები: ლუკა და ერან თავბერიძეები, დისშვილი კესარია და სიძე ეფრემ თავშავაძეები, ბიძები: ვატა და ლევანი, ბიძაშვილები: დათიკო, აპოლონი, ილარიონ და თედორე კვაჭანტირაძეები, ცოლის ძმა თეოფილე და მეუღლე თეოფილესი მარო ვაშალომიძეები ამით აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ, რომ ხანმოკლე ავადმყოფობის შემდეგ ქ. თფილისში 18 თებერვალს გარდაიცვალა მათთვის უსაყვარლესი რკინის გზის მოსამსახურე

ირაკლი დავითის ძე კვაჭანტირაძე

რომლის გამოსვენება ქ. თფილისიდან და დაკრძალვა მოხდება ოქროს ქედის მთავარანგელოზის ეკლესიის გალავანში. (1—1)

ღრმად დამწუხრებული დედა ელპიტე დავითის ასული, და მარო, სიძე ერმილო ორმოცაძე, შვილი კარლოსით და სოფრომ ორმოცაძე უღრმესი მწუხარებით აუწყებენ ნათესავთ, ნაცნობთ, მეგობრებს, რომ სომხებთან ბრძოლის დროს გაციევათ ავათ გახდა და 26 თებერვალს 3 ს. რკინის გზის საავადმყოფოში გარდაიცვალა სახალხო გვარდიელი

ალექსანდრე ზურაბის ძე გოგვაძე

რომლის ცხედარს საავადმყოფოდან გამოასვენებენ სადგურში 1 მარტს დილის რვა საათზე. წაასვენებენ ს. ნიგოითში, დასაფლავება 2 მარტს კვირას ნიგოითის წმ. გიორგის ეკლესიის გალავანში. (2—1)

შაბათს 1 მარტს ფარცხნალის ღვთის მშობლის ეკლ., ოთხი ვერსის მანძილზე დაბა ბელაგორიდან (ხარაგოულიდან), გადახდილი იქნება წირვა და პანაშვიდი განსვენებული

მოსე შაქარას ძე (ზაქარიას ძე) ბუაჩიძის

სულის მოსახსენებლად, რასაც აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ დამწუხრებული მეუღლე განსვენებულისა მარიამ უგრეხელიძე-ბუაჩიძისა და შვილები: თეიმურაზი, თომა, პავლე, სოსიკო, სოფიო, ოლიკო და ვერიკო.

...ლთა საზოგადოების მეომართა დამხმარე კომიტეტისათ...ის საჭირო არის ერთი ფერშალი და ორი მოწყალების და... გოლოვინის პრ. № 24. (2—2)

ჩვენი პოლიტიკა

საქართველო დემოკრატიული ქვეყანაა. ეს ნიშნავს, რომ აქ დემოკრატიის ნება-სურვილი მეფობს ყველგან და ყველაფერში. ამ სურვილის გამომხატველია არჩევნები.

ჩვენში დღეს თითქმის ყველა უმთავრესი თანამდებობანი არჩეულია. ჩვენ შემოვიღეთ დემოკრატიული, ხალხის მიერ არჩეული ერობა, რომელიც ადგილობრივი მმართველობის ერთობ ერთი ორგანოა. თვით მთავრობა შედგენილია ხალხის არჩეული დეპუტატების მიერ, და ამ რიგათ ყოველი უფლების წყარო ხალხი. თვით მართვა-გამგეობა ამ რიგათ აღმოცენებულია ხალხისაგან. ეს არის მთავარი საფუძველი ჩვენი პოლიტიკის, და ამ პოლიტიკისთვის ვიბრძვით ჩვენ.

მაგრამ ეს ზევრს არ აძლევს მოსვენებას. მარჯვნივ თავს გვესხმიან ამ ხალხოსნური პოლიტიკისთვის. ზოგიერთი „მემარცხენენიც" გვიწუნებენ დემოკრატიზმს იმ მიზეზით, რომ ამ პოლიტიკის დასამკვიდრებლათ ხშირი შეტაკება და, მაშასადამე, შეიწროვება გვიხდება ზოგიერთი ელემენტების. დემოკრატიზმის უმტკიცესულოთ წარმოება შეიძლება მშვიდობიანობის ხანაში. დღევანდელ მშფოთვარე დროს კი ამ წესების განმტკიცებისთვის აუცილებელია მის მოწინააღმდეგეთა ალაგმვა.

რევოლიუციური ხანა, სხვათა შორის, იმით განსხვავდება ჩვეულებრივისაგან, რომ იქ ყოველი საკითხი სიტყვის კრიტიკასთან ერთად იარაღით კრიტიკასაც იწვევს. ყველა ინტერესების ჩაყენება თავის კალაპოტში ხდება ბოლოს და ბოლოს იარაღის საშუალებით. ამიტომ დემოკრატია იძულებულია ხშირად ისეთ ზომებს მიმართოს, რომელსაც ნორმალურ პირობებში არ მიმართავდა.

მაგრამ ზევრს ეს დემოკრატიზმის შეურაცხყოფა ჰგონია. და სახელი შინაგან საქმეთა სამინისტროსი, რომელიც იარაღია ამ ბრძოლისა—უმთავრესად შეიქნა თავდასხმის საგნათ ყველა უკმაყოფილოთათვის.

მაგრამ ჩვენ ვიცით, რომ საფრანგეთის კონვენტმა, რომელმაც უკიდურესი დემოკრატიული კონსტიტუცია შეიმუშავა და თითქმის ყოველ საკითხის გადაწყვეტაში ამრჩეველთა კოლეგიას ეკითხებოდა, აუცილებელ საჭიროებათ დაინახა თვით რევოლიუციის ინტერესებისათვის გადაედო დემოკრატიული კონსტიტუცია და იარაღით მტრების დამორჩილებისთვის მიეყო ხელი. საშინელი ტერორი, რომელიც გამოსცეს იაკობინელებმა, არ იყო დემოკრატიული ზომა, მაგრამ იყო დაცვა დემოკრატიისა ჟამრავი მტრებისაგან.

ჩვენში დემოკრატია უფრო ძლიერია და უფრო შეკავშირებული, რეაქცია კი შედარებით მაშინდელ საფრანგეთთან უფრო სუსტი, ამიტომ ასეთ უკიდურეს ზომებისთვის მიმართვა საჭირო არ არის.

მაგრამ, ვინც ფიქრობს, რომ ჩვენ მიერ დემოკრატიზმის აღიარება იხსნის მას ყოველგვარი ძალდატანებისაგან და შეძლებას მისცემს თვითონ თავისუფლათ დაარღვიოს ყოველი წესი და ხელი შეუშალოს ახალი წყობილების დამყარება—ის მწარეთ მოსტყუვდება.

ხალხის კეთილდღეობა უმაღლესი კანონია რევოლიუციის და დემოკრატიული წყობილების განსამტკიცებლათ. სათანადო პირობების მომზადება იქნება დიდი საქმე, რომ ამის გულისთვის არავითარ ბრძოლას არ დავერიდებით.

დამფუძნებელი კრება მოდის ხალხის ნების გამოსახატველათ. ვინც მას წინ გადაუდგება—ვინც მას ხელის შემშლელათ მოევლინება, იგი თვით გახდება მსხვერპლი თავის უგნური წინააღმდეგობის.

ხალხი ლმობიერია მათდამი, ვინც მის ნებას ემორჩილება და ულმობელია, როცა მას წინ ეღობებიან.

დამფუძნებელი კრება მოდის—როგორც სუვერენი, ბატონი და მოითხოვს მის დადგენილებათა ცხოველ ასრულებას. იგი მოდის მშვიდობიანობის მწვანე რტოებით შემკული, მაგრამ მტერთათვის იგი გაავფთრებულ და შეუპოვარ მებრძოლათ იქცევა.

იგი არ დაინდობს არავის, ვინც მის დამფუძნებელ მუშაობას წინ გადაუდგება. იგი ზავია, მაგრამ იმავე დროს ბრძოლის ემბლემაა და თან ემბლემა დემოკრატიის გამარჯვებისა. და ჩვენი პოლიტიკაც ამ ემბლემის განხორციელება იქნება დამფუძნებელ კრებაში.

მორიგი პროვოკაცია

„ნაროდნოე ზნამიაში" მოკალათებული „სოციალისტები" წელიწადზე ფეხს იდგამენ, რომ როგორმე ჩვენს დამოუკიდებლობას ძირი გამოუთხარონ. მათ მოსვენებას არ აძლევს ჩვენი რესპუბლიკის არსებობა და სადღაც გინდა, რომ მას არ უტრიალებდნენ. საკმარისია ყური მოჰკრან რაიმე ჭორს, რომ მხიარულ გუნებაზე დადგნენ და თავის უსუსური კალმები ააწრიპინონ.

ასეა ახლაც. მათ ყური მოუკრავთ რაღაც ჭორებისათვის და ამ ჭორზე ვეებერთელა მოწინავე აუშენებია. „საქართველოს დამოუკიდებლობის საკითხი, რაღაც გაურკვეველ მდგომარეობას იღებს". აცხადებს „ნარ. ზნამია" და უდგება თავის ჩვეულებრივ ხელობას.

„ამიერ-კავკასიის დანაწილების შემდეგ, აზერბეიჯანი ოსმალეთის ორიენტაციისა იყო, საქართველო-გერმანიისა და იქიდან მოელოდენ ხსნას. მხოლოდ სომხეთი იდგა თავის ადგილას და არც ერთს ეძხროდა და არც მეორეს". (№ 31).

ასე ეცნობს „ნარ. ზნამია" ჩვენს ახლო წარსულს იმათ, „ვისთვისაც" ყოველივე ეს იწერება. მან კარგათ იცის, რომ საქართველო არას დროს არ იზიარებდა გერმანიის ორიენტაციას; მან კარგათ იცის, რომ გერმანიის ძალების საშუალებით საქართველო ცდილობდა მხოლოდ და მხოლოდ თავის ფიზიკურ გადარჩენას ოსმალთა ურდოებისაგან; მან კარგათ იცის, რომ საქართველო დღიდგან დამოუკიდებლობის გამოცხადებისა იცავდა და იცავს მხოლოდ და მხოლოდ ერთად-ერთ ორიენტაციას—ესაა თავის საკუთარი ორიენტაცია. დიახ, მან იცის ყოველივე ეს და თუ მაინც ასე სწერს, ეს იმიტომ, რომ შეასრულოს „თავის მოვალეობა" და „საქართველოს დამოუკიდებლობის საკითხი გაურკვეველი" გახადოს.

ის ამითაც არ კმაყოფილდება და არწმუნებს „ვისაც ჯერ არს", რომ საქართველოს ზოგი წევრები „მოუთმენლათ მოელიან იმ მათთვის სანეტარო წუთს, როცა ბოლშევიზმი ხელში ჩაიგდებს ანგლო საქსების ქვეყანას და ფოთისკენ და ბათუმისკენ გამართებიან მოკავშირეთა ძალები".

„ნარ. ზნამია" გრძნობს, რომ საქართველოს და მოკავშირეთა შორის მყარდება მეგობრული განწყობილება და აი ის ცდილობს ეს განწყობილება სადავო გახადოს, გააფრთხილოს მოკავშირენი და ასე თავისი მისია შეასრულოს. და თუ ამანაც არ გასჭრა, მაშინ მას მეორე ჭორი აქვს ჯიბეში. ის არწმუნებს თავის მკითხველს, რომ „ახალგაზრდა რესპუბლიკის ყველა პარტიები სერიოზულათ დაინტერესებულნი არიან ინგლისის პროტექტორატით". ეს უკანასკნელი ჭორი ალბათ იმიტომ შეთხზა გაზეთმა, რომ, თუ ვინიცობაა ეს „მეზობლური განწყობილება" წინააღმდეგ მათი სურვილისა, მაინც დამყარდა და განმტკიცდა, თავი ინუგეშოს იმით, რომ დამოუკიდებლობის ადგილას პროტექტორატი ალაპარაკოს და ზედ თავის დროშა გადააჭიდოს.

არა ერთი და ორი წინასწარმეტყველება გაცრუებია საქართველოს დამოუკიდებლობის მტრებს და ჩვენ გვჯერა, რომ ვერც „ნარ. ზნამიას" „სოციალისტები" ასცდებიან ასეთ ბედს.

სომხური პოლიტიკანობა

ბალკანეთის პოლიტიკის ერთი დამახასიათებელი თვისება იყო—თავისებური სტატისტიკა. ყოველი კუთხის გამო ბალკანეთში სერბიელები, ბულგარები, ბერძნები ხელადებით ამტკიცებდნენ—ეს კუთხე ჩვენი თანამემამულეებით არის დასახლებული და ჩვენ გვეკუთვნისო.

ასეთ პოლიტიკაში დიდათ დახელოვნებული არიან სომხების ნაციონალისტები. ქართველ მემამულეთა წარმომადგენლები და სომხის შოვინისტები დღემდეც მოლვაწეობდნენ ამ ნიადაგზე, და იყო დაუსრულებელი დავა ნამოსახლებზე, ქვებზე, წარწერებზე, ისტორიულ უფლებებზე.

თანამედროვე სოციალისტებს სურთ ეს ძველი დავა ახალ ქერქში გახვიონ და ახალი საბუთებით ძველ მიზანს ემსახურონ.

სომხური გაზეთი-ინგლისურ ენაზე—ამ მიზნის სამსახურს შესდგომია.

იგი რევოლიუციის შემდგარი სტატისტიკით ცდილობს ქალაქ თფილისზე უფლებების აღდგენას და აქ სომეხ-ქართველთა ურთიერთობის კიდევ უფრო გამწვავებას.

თფილისის მუნიციპალურ არჩევნების გამო სომხების ინგლისური გაზეთი ადარებს 1917 წლის ციფრებს და უკანასკნელ არჩევნების შედეგებს, საიდანაც გამოყავს დასკვნა, რომ საქართველოს მთავრობას ხელოვნურად შეუვიწროვებია სომხებიო. მართალია დღეს სომხები მეტად მცირეა ქალაქის საბჭოში, მაგრამ მიზეზი ამის გახლავთ ის, რომ სომხურმა პარტიებმა ბოიკოტი გამოუცხადეს ამ არჩევნებს. ორში ერთი. ან მათ სურდათ თავის წარმომადგენლის ყოლა და უნდა მიეღოთ არჩევნებში მონაწილეობა, ან ეს არ სურდათ და მაშინ დემაგოგიას თავი უნდა გაანებონ.

ინგლისელებისათვის ასეთი ყალბი ცნობების მიწოდება, როგორც ამ წერილშია, უდრის უბრალო მაბეზღარობას, რომლის მიზანია საქართველოს მთავრობას გაუტეხოს სახელი მესამე ძალის წინაშე და დაამტკიცოს, თითქოს თფილისი სომხის ქალაქი იყოს და არა საქართველოს დედა-ქალაქი, რომელიც მუდამ მას ეკუთვნოდა. საკვირველი არ არის, რომ სომხები ცდილობენ ისარგებლონ თვითმპყრობელობის სტატისტიკით და პოლიტიკით, რომელიც იმაში მდგომარეობდა, რომ საქართველოსთვის ჩამოერთმია ის ადგილები, ურომლისოთ მისი სახელმწიფოებრივობის აღდგენა შეუძლებელი იქნებოდა მაგრამ ჩვენ გვაინტერესებს არა ეს არამედ, ის, რომ გაზეთი განგებ მალავს მთელ რიგ ფაქტებს. იმას, რომ ხმოსან სომხთა რიცხვი ძველ საბჭოში სრულიადაც არ უდრიდა სომეხ ამრჩეველთა რიცხვს. მაგ. ესერები სომხები არჩეული იყვნენ რუსის ჯარისაგან უმთავრესათ. ხოლო თუ შევადარებთ ციფრებს ნამდვილ სომხურ პარტიებისა და იმ პარტიების, რომელთაც გავლენა აქვთ უმთავრესათ ქართველ და სხვა ერებში, მივიღებთ შემდეგს: 92,000 მიცემული ხმიდან სომხის პარტიებმა მოაგროვეს სულ 20—22 ათასი ხმა, მაშასადამე დაახლოვებით მეოთხედზე ნაკლები. არ შეიძლება ითქვას, რომ სხვა პარტიების არჩევნებშიც არ ერია სომხური ელემენტი, მაგრამ უნდა ითქვას ისიც, რომ ეს მონაწილეობა მეტათ უმნიშვნელო იყო. ამ არჩევნებმა სწორეთ გამოაქვეყნა ერთი საგულისხმო მოვლენა. სახელდობრ ის, რომ თვით საარჩევნო სიებითაც კი ქართველი ამრჩევლები მეტი აღმოჩნდნენ თფილისში, ვინემ ძველი სტატისტიკით საერთოთ იყო მცხოვრებელი ქართველი. რუსის მთავრობა თვლიდა, რომ ქართველები აქ 39000 მცხოვრები არიან. 1917 წელს კი არჩევნების საარჩევნო სიაში აღმოჩნდა ამ რიცხვზე მეტი ქართველი. მაშასადამე სრულ წლოვანთა რიცხვი მეტი იყო, ვინემ ძველი სტატისტიკით საერთო რიცხვი ქართველებისა. მიზეზი ძველი „სტატისტიკის" ასეთ უსწორობისა ჩვენ ვიცით, მაგრამ ის საყურადღებო არ არის ამ ჟამათ.

ახალი არჩევნებიც, რომელშიც 71 ათასი მცხოვრები იქნა შეტანილი, გვიჩვენებს, რომ ქართველთა რიცხვი მეტის მეტათ გაზრდილა თფილისში.

რაც შეეხება სომხების რიცხვის შემცირებას ეს მართალია, მაგრამ აქ მისაღებია მხედველობაში ის, რომ სომხეთა ერთი ნაწილი სომხეთში წავიდა, ლტოლვილნი სიაში არ მოხვდნენ, ხოლო ადგილობრივი სომხების რიცხვი ისე დიდი არ იყო, როგორც ეს ამ სტატისტიკის ქ ნგლიორებს სურდათ, ბოიკოტიც ხომ ამ ციფრების დასამალავათ გამოაცხადეს!

მაგრამ ჩვენ დარწმუნებული ვართ, რომ მათი გესლიანი ენა და ყალბი ციფრები არავითარ შედეგს არ მოიტანენ, გარდა მათი შერცხვენისა.

პრესა

„მშაკი" ზოგჯერ კეთილ ინებებს და გამოგვეკამათება, მაგრამ ვაი ამ გამოკამათებას!.. სიტყვების ბრახუნს და უაზრო ლაყბობას აქვს იქ ადგილი და არა სერიოზულ პასუხს.

აი ერთი ასეთი პასუხი სანიმუშოდ, რომელიც დაბეჭდილია ამ გაზეთის მე-44 ნომერში ამ სათაურით—„უყურეთ მათ ზნობ"...

„ერთობა"-ს, რომელიც ითვლება სოციალდემოკრატიულ გაზეთად, გადაუთარგმნია „მშაკის" № 39 მოწინავე წერილი „ეროვნულ უმცირესობის გადასახლება" სათაურით და ნაციონალისტურათ ჩაუთვლია ჩვენი მოწოდება.

„რა ვთქვით ჩვენ? რომ შეიძლება ისეთი შემთხვევები იყვნენ, როცა ეროვნულ უმცირესობებისთვის სხვა გამოსავალი არ რჩებოდეს, გარდა იმისა, რომ გადასახლდნენ და შემოკრბენ თავიანთ ეროვნულ ხერხემალების გარშემო. ეროვნულ უთანხმოების ამშორებელ ერთი საშუალებათაგანია და არაფერს გასაკიცხს არ შეიცავს. ჩვენი მოწოდება არ მოსწონს „ერთობას". გაზეთს ჰგონია, რომ უფლებრივი სახელმწიფო ერთად ერთი წამალია ყველა ეროვნულ საკითხებისა და იარებისა. მაგრამ, რატომ არ შეიგნება ეგ წამალი საქართველოს ცის ქვეშ? რას ეტყვიან ამაზე „ერთობის" პუბლიცისტები...

„გაზეთი აგრეთვე დასცინის „მშაკის" სოციალისტებს. ეჰ, ჩვენ, აბა, სადაური სოციალისტები ვართ?

„სხვა საქმეა „ერთობა" თავისი ძმობის და თანასწორობის იდეებით აღჭურვილი მებრძოლებით. აი ნ. რამიშვილი, რომელსაც მოსვენებას არ აძლევენ არაკ ჩეევის დაფნის შტოები. აი ა. ჩხენკელი, რომელიც ჯაფაროვთან ერთად გორემიკინის კარებს ვერ შორდებოდა და და „ძმურ" დახმარებას უწევდა ართვინის გასისხლიანებულ სომხებს. აი ექიმი გომართელი, რომელიც ცდილობს ქართულად მოლაპარაკე სომხები დაადნოს ქართველების ყელში. აი გიორგაძე და სხვანი.

„ჩვენ ამ „სოციალისტების" და „ინტერნაციონალისტების" წინაშე საწყალი კაცები ვართ და არ გვინდა მათ ჯიბრი გავუწიოთ".

რა უნდა უთხრათ ასეთ პასუხის ავტორებს?!..

ნაციონალისტური სტატისტიკა

ინგლისის ჯარის თფილისში შემოსვლის შემდეგ სომხის ნაციონალისტებმა ინგლისურ ენაზე გამოსცეს გაზეთი „ამიერ კავკასიის ფოსტა".

პირველ ნომერში, რა თქმა უნდა, ნათქვამი იყო, რომ ინგლისის და საერთოდ მოკავშირეთა მომხრე ამიერ-კავკასიაში იყო მხოლოდ სომხის ხალხიო.

მეორე ნომერში გაზეთი აცნობს ინგლისელ ჯარისკაცებს, თუ ვის ეკუთვნის თფილისი ნამდვილად და ვინ დაპატრონებია მას. წერილს სათაურად აქვს „თფილისის მუნიციპალური არჩევნები" და შეიცავს შემდეგს:

„ციფრების ენა ყველაზე დამარწმუნებელია.

„არც სიტყვა, არც წერილები არ შეიძლება იყვნენ იმაზე მეტად დამარწმუნებელი, როგორც ქვემოდ მოთავსებული სიები საქართველოს „სოციალისტურ" მთავრობის მოქმედების შესახებ, მისი სხვა ნაციონალურ ხალხთან დამოკიდებულებისა.

„აი თფილისის ქალაქის არჩევნების შედეგი უკანასკნელი ორი წლის განმავლობაში: 1917 წლის 30 ივლისის და 1918 წლის 7 თებერვლის (?) 1917 წ. (?) ჩვენი არჩევნები ხდებოდა, ოთხი—ფორმულიანი წესით, რომელიც გამოცემულ იყო რუსეთის დროებითი მთავრობის მიერ. 1917 წლის 30 იანვრის არჩევნების შედეგი: რეგისტრაციით ამომრჩეველი იყო 150,000. ხმის მიმცემი—92,677. ხმოსნები 120, სომხები 47, ქართველები 39, რუსები 20 და სხვა 9.

„ასეთი იყო საქმის მდგომარეობა 1917 წელს, საქართველო მაშინ რუსეთის ნაწილს შეადგენდა და არჩევნები ხდებოდა რუსეთის დროებითი მთავრობის მიერ გამოცემული დემოკრატიული კანონით. 1918 წ. 27 თებერვალს სულ სხვას ვხედავთ, ამ დროს განმავლობაში: საქართველომ დამოუკიდებლათ გამოაცხადა თავისი თავი. ახლათ დაარსებული საქართველოს რესპუბლიკის „სოციალისტურ" მთავრობას თავიდანვე სურდა თფილისის „ნაციონალიზაცია" მოეხდინა და ამიტომ გამოსცა ანტი-დემოკრატიული საარჩევნო კანონი, რომლითაც უფლება დაეკარგა თფილისში მცხოვრებ ყველა იმ მოქალაქეთ, რომელნიც ქართველები არ იყვნენ. 1918 წლის 7 თებერვლის არჩევნების შედეგი ახალი ქართული კანონის ასეთი იყო: რეგისტრაციით ამომრჩევლები 70,000 მეტი იყო, ხმა მისცა—36,073, ამორჩეული ხმოსნები 90, ეროვნებებმა, რომლებმაც მონაწილეობა მიიღეს არჩევნებში გაიყვანეს: ქართველებმა 84, რუსებმა—4, სომხებმა—4, სხვა ეროვნებებმა—2.

„ოფიციალური ცნობების თანახმად, რომელიც გამოქვეყნებული იყო ამიერ-კავკასიის 1917 წლის კალენდარში, თფილისის მცხოვრებთა რიცხვი 1916 წლის 1 იანვარში უდრიდა 346,080 კაცს; სომხები იყვნენ 149,000, რუსები—91,000, ქართველები 37,000 და სხვა ეროვნებები 68,000.

ამ რიგად, მიუხედავად იმისა, რომ თფილისში ქართველი მცხოვრებნი 37,500 კაცამდეა, 90 დან 84 ქართველი ხმოსნებია. სომხები კი, თუმცა 4 ჯერ მეტია ქართველებზე, მაგრამ მხოლოდ 4 ხმოსანი ყავთ; სხვა სიტყვებით რომ ვსთქვათ, ქართველებს ყავთ უმრავლესობა—84 კაცი საბჭოში, მაშინ, როდესაც სომხების, რიცხვით 149,000 კაცს, ყავთ მხოლოდ 4 ხმოსანი. ამ ციფრებით ნათლათ უნდა წარმოვიდგინოთ, თუ როგორია საქართველოს სოციალისტური მთავრობის მიერ მიღებული პოლიტიკის კურსი და ის არ საჭიროებს შემდეგ კომენტარიებს.

სომეხ-მუსულმანთა დამოკიდებულება

გაზეთ „ადერბეიჯანში" (№ 42) შემდეგს ვკითხულობთ:

„სომხეთის მთავრობამ პასუხი გასცა ადერბეიჯანის საგარეო საქმეთა მინისტრს პროტესტზე. თავის პასუხში ის აღიარებს, რომ სომხეთის მოსაზღვრე ადგილებში სოფლის მუსულმან მცხოვრებლებზე მასსიურ ძალადობას ჰქონდა ადგილი და რომ სოფლების მთელი რიგი იყო აყრილ გადასახლებული და გაძარცული. მაგრამ ყველაზე უფრო უარესი ის არის, რომ ყველა ამ საზიზღრობა უკანონობაში მონაწილეობას იღებდენ სომხის აფიცრები და ჯარის ნაწილები".

გაზეთის აზრით, რა საზიზღრობასაც

დღეს

გენ. დენიკინი თერგის ოლქ. მცხოვრებ ქართველებს ჯარში გაწვევით ემუქრება. ჩვენმა მთავრობამ ეს აცნობა ინგლისის მისიას და დასძინა, რომ უკეთუ დენიკინი თავის განზრახვებს სისრულეში მოიყვანს, საქართველოს მთავრობაც აგრე მოექცევა საქართველოში მცხოვრებ რუსებს.

ინგლისის მისიის ცნობით, სიმართლეს არ შეიცავს ის ცნობა, თითქოს დონის როსტოვი ბოლშევიკებს აეღოთ.

საზავო კონფერენციას გადაეცა სომხეთის დელეგაციის მოთხოვნილებანი სომხეთის რესპუბლიკის ადგილების შესახებ.

ბრძოლა პეტლიურას ჯარებსა და ბოლშევიკებს შორის უკრაინაში გრძელდება.

ბოლშევიკების ცნობით კიევში სომხების კომუნისტების ინიციატივით შესდგა კომუნისტთა ჯგუფი, რომელშიაც შედიან, სომხებს გარდა, ქართველები, თათრები, მთიელნი და კავკასიაში მცხოვრები სხვა ერები.

გერმანული პრესის ცნობით, პოლონელები ყურადღებას არ აქცევენ დროებით საზავო ხელშეკრულობას და განაგრძობენ გერმანიის ტერიტორიაზე წინსვლას.

არ უნდა წარმოადგენდეს მომხდარი ფაქტები,— „ამ ფაქტის ცნობა და თავისი ჯარის ნაწილების დანაშაულის აღიარება და ზომების მიღება სომხეთის მთავრობის მიერ მას [illegible], ყურადღების ღირსია“.

ეს მოვლენა გაზეთს იმედს აძლევს, რომ მომავალში სომეხ—მუსულმანთა შორის უთანხმოებას ბოლო მოეღება, თუმცა,— „ძნელი წარმოსადგენია, რომ ზანგეზურის(?) რაიონში, რომელიც ახლოს არის სომხეთის პოლიტიკურ ცენტრთან, სომხის ჯარის ნაწილები ასეთ უმსგავსოებას ჩადიოდნენ, თუ კი მის შესახებ შესაფერი ნებართვა არ ექნებათ პასუხისმგებელ ან უპასუხისმგებლო წრისაგან“.

ამ ამონაწერში მკითხველის ყურადღებას მივაქცევთ იმ ადგილს, სადაც ლაპარაკია სომხის აფიცრების და ჯარის ნაწილების მხეცურ მოქმედებაზე. რომ ეს ჯარი საზღვრათ ემუქრება მუსულმან მცხოვრებთ, ეს ფაქტია.

სომხის შოვინისტები კი გაჰკივიან მხოლოდ ქართული ჯარისკაცების სიმხეცეზე ბელი კლიუჩში, ბორჩალოში და სხვ. ადგილებში.

სიმხეცე ყველგან სიმხეცეა, მაგრამ დაშნაკელები და მათი მოსყიდული აგენტები, თუ მხოლოდ ქართველების სიმხეცეზე გაჰკივიან, ეს იმის მომასწავებელია, რომ „ქურდები გარბიან და, რომ არ შეიპყრონ, გაიძახიან—ქურდი არ გაუშვათო“...

უკანასკნელი ცნობები

ბათუმი. თებ. 26 ახალციხიდან ჩამოსული პირები ერთხმათ ადასტურებენ(?), რომ [illegible] აჯანყება ოსმალოს აგენტების და ადგილობრივ ზოგიერთ ბეგების მიერ იყო მოწყობილი. [illegible]

[illegible] 5377 მანეთი და [illegible] 40 მან. [illegible]

ადგილობრივ მცხოვრებლებთან ერთად [illegible] მუშებიც. [illegible] პროფესიონალური კავშირი. [illegible] 8 საათის სამუშაო დღის [illegible]

თფილისი. თებ. 27. (ინგლისის მისიის ცნობა) ჩვენ გვიგეთ, რომ ბოლშევიკური პრესის ცნობა, თითქოს როსტოვი და ნოვოჩერკასკი [illegible], სიმართლეს მოკლებულია. მეორე ცნობით ამ ქალაქებში სრული სიწყნარეა და გენერალ დენიკინის ჯარის პოზიცია ცარიცინის დასავლეთით ურყევია.

ეკატერინოდარიდან მიღებული ცნობებიდან სჩანს, რომ გენ. დენიკინის ჯარმა 20 ვერსით წინ წაიწია დონის [illegible] ფრონტზე. წამოიყვანა მრავალი ტყვე და ხელთ იგდო დიდძალი იარაღი. ჩრდილოეთ კავკასიაში სიწყნარეა.

დეპეშები

(საქართველოს ტელეგრაფო სააგენტო).

27 თებერვალი.

გერმანული პრესის ცნობები.

გერმანულ ავსტრიის საგარეო საქმეთა სტატს-სეკრეტარი ვეიმარში ჩავიდა იმ მიზნით, რომ მჭიდრო კონტაქტი დაიჭიროს გერმანიის ცენტრალურ მთავრობასთან და დაიწყოს [illegible] მოლაპარაკება გერმანულ-ავსტრიის გერმანიის სახელმწიფოსთან შეერთებაზე. გაზეთი „დეიტშე ალგემეინე ცეიტუნგი“ [illegible] შემდეგ წერილს ათავსებს: „ჩვენ მივესალმებით სტატს სეკრეტარის ჩამოსვლას. განსაკუთრებულ სალამს ვუძღვნით მას, როგორც წარმომადგენელს [illegible] ხალხისას, რომელმაც გერმანიასთან შეერთების სურვილი გამოსთქვა. ჩვენ დარწმუნებული ვართ, რომ მოლაპარაკება, [illegible] სტატს სეკრეტარ დ-რ ბაუერის ჩამოსვლა, [illegible] გერმანიის პრეზიდენტის სიტყვას—„ავსტრიის გერმანელნი გვეკუთვნიან ჩვენ, და ჩვენ მათ“.

ცენტრალური მთავრობა იუწყება: პოლონელები განაგრძობენ იერიშებს პოზნანში. მტკიცდება ხმები, რომ პოლონელებს [illegible] (რაგნის აღმოსავლეთით). პოლონეთის სარდლობამ განაცხადა, რომ არ დაიცავს მოკავშირეთა სახელმწიფოსთან დადებულ ხელშეკრულობას და განაგრძობს წინსვლას.

მიუნხენში [illegible] ბავარიის საბჭოთა ყრილობას ჯერ-ჯერობით არავითარი გადაწყვეტილება არ გამოუტანია. სხდომაზე მივიდნენ ყოფილი სახალხო რწმუნებულნი დამოუკიდებელი სოც.-დემოკრატები ჰაზე და ბარტი. უკანასკნელმა წარმოსთქვა სიტყვა. სხდომა გადადვეს. უკანასკნელი ცნობებიდან სჩანს, რომ სხდომის უმრავლესობა არ ეთანხმება მემარცხენე ელემენტებს გამოაცხადონ საბჭოთა რესპუბლიკა.

მიუნხენში მძევლებით დაპატიმრეს მრავალი აზნაური ოფიცერი და მემამულე. ამათ რიცხვშია ცნობილი გრაფი ტორინგი, პროფ. ფონ ბისინგი (ბელგიის ყოფილი გუბერნატორის ძმა) და ყოფილი სამხედრო მინისტრი კრესენშტეინი.

ბავარიის მეორე და მესამე სარმიო კორპუსების ჯარისკაცთა საბჭო მოიწვევს 26 თებერვლისთვის იმისათვის, რომ მიუნხენის საბჭოთა მთავრობას გადასცენ ულტიმატუმი, სადაც მათ მოსთხოვენ კონსტიტუციის აღდგენას, შეაჩერონ მიუნხენის მოქალაქეთა შეიარაღება და დაუყონებლივ მოიწვიონ ლანდტაგი. [illegible]

ფრანგული პრესის ცნობები.

... (დასაწყისი არ მიგვიღია). საზავო კონფერენციაში ფიქრობენ, [illegible]

კონფერენციის პრეზიდიუმის [illegible] სხდომაზე შემდეგი საკითხები განიხილეს: ბელგიის კომისიის წევრის [illegible], სამხედრო ექსპერტების მოხსენება იმ ზომების შესახებ, რომელიც უნდა მიიღონ ტრანსილვანიაში რუმინელების და უნგრელების შორის უთანხმოების ასაცილებლად და კავკასიის სომხეთის რესპუბლიკის [illegible] (გვარი დამახინჯებულია) და სომეხთა კომიტეტის თავმჯდომარის პოღოს ნუბარ ფაშის მიერ წარმოდგენილი სომხეთის მოთხოვნილებანი.

[illegible] კომისიის 4 სხდომა. [illegible]

ვარშავაში კომერსანტთა საზოგადოებამ მოკავშირეთა კომისიის პატივსაცემად გამართა ბანკეტი 300 კაცისათვის, რომელსაც დაესწრნენ აგრეთვე საზოგადოების თავმჯდომარე პადარევსკი და ქალაქის მოურავი ტრამპლინსკი. მოკავშირეების და განსაკუთრებით საფრანგეთის მიმართ, მეტად გრძნობიარე სადღეგრძელოები წარმოითქვა. ქალაქის საბჭოს თავმჯდომარე ზარლინსკიმ სთხოვა ნულანსს კლემანსოს გადასცეს აღშფოთება მასზე თავდასხმის გამო და უსურვოს მას ჩქარი განკურნება. მთელი დარბაზი ფეხზე ისმენდა ზარლინსკის სიტყვას.

ჩეხო-სლოვაკთა პრესბიურო ზუმდეგს იუწყება: გაზეთებში დაბეჭდილი გერმანულ წყაროებიდან მიღებული დეპეშა, სადაც ნათქვამია, რომ პრაგაში შაბათს უწესოება დაიწყო, ყალბია.

ბოლშევიკების ცნობები.

მოსკოვი 27 თებ. (დასაწყისი არ არის). მილეროვის მიმართულებით სად. მილეროვის სამხრეთით და სამხრეთ-აღმოსავლეთით მოწინააღმდეგემ შემოგვიტია. ჩარსკის რაიონში დონის მარჯვნით ჩვენმა ნაწილმა დაიჭირა სად. კობილენსკაია, ესაულსკაია და პეტესიკინსკია. ცარიცინის სამხრეთ დასავლეთით ჩვენ დავიჭირეთ აკსაი, ხელთ ვიგდეთ 8 ტყვიისმფრქვეველი, თოფები და სხვა სამხედრო მასალა აღმოსავლეთის ფრონტი. აქტიუბინის მიმართულებით სად. იმისანი დავიჭირეთ. №-ის არმიის შტაბი. ყაზახთა ბანდისაგან დონის მეორე ოლქი გაიწმინდა. ყველგან არსდება რევოლიუციონური კომიტეტი. **კიევი.** 28 თებ. უმანის ახლო უკრაინის საბჭოთა ჯარის და პეტლიურას ჯარს შორის ბრძოლა გრძელდება. ქალაქს სამი მხრიდან საბჭოთა ჯარი არტყია. საბჭოთა ჯარს მიემხრო ტარასენკოს, ზვენიგოროდის და უმანის მაზრის აჯანყებული გლეხები. პეტლიურას ჯარი უმანიდან კაზატინისკენ მიდის. პეტლიურას ფრონტებზე საბჭოთა არმია წინ მიიწევს. გუშინ დილით უკრაინის საბჭოთა ჯარმა სადგური (?) დაიჭირა. დირექტორიის ჯარის უკან დახეული ნაწილი ბროვკაში იმყოფება. კაზატინს პეტლიურას ჯარი სცლის. უკრაინის ჯარის მიერ ფასტოვის აღებას დიდი მნიშვნელობა აქვს მომავალში ოპერაციის განვითარებისთვის. ფასტოვის ასე მალე აღება ამტკიცებს პეტლიურას ჯარის დემორალიზაციას. **ჰამბურგი** 25 თ. ნარვის ფრონტზე წითელი ჯარი განაგრძობს შეტევას. უკრაინის საბჭოთა ჯარი ჟიტომირს უახლოვდება. ბოლშევიკების მოახლოვების შემდეგ რევოლიუციონურ წრეებს გამოცოცხლება დაეტყო. ჩვენ ჯარს უერთდებიან აჯანყებული გლეხები და მუშები. რევოლიუციონური არმიის ნაწილები როვნოდან რამდენიმე ვერსით არიან დაშორებული. ქალაქი პეტლიურას ჯარმა სულ დასტოვა. კომუნისტ სომხების ინიციატივით კიევში შესდგა კომუნისტთა წრე, რომელშიაც შედიან ქართველები, სომხები ლეკები, თათრები და კავკასიის მთიელნი. **ნაუენი.** თებ. 26. მიუნხენში სპარტაკელებმა რამდენიმე რედაქცია განთავისუფლეს. გამოვიდა შეიდემანელების და დამოუკიდებელთა ორგანოები და „მთავრობის უწყებები“. ბურჟუაზიული გაზეთები მხოლოდ წინასწარ ცენზურით გამოვა. გერმანულ ავსტრიის დამფუძნებელი კრება გაიხსნება 25 თებერვალს. **ჩერნიგოვი** თებ. 24. კიევის გაზეთები იუწყებიან, რომ რუმინიის წინააღმდეგ ბესარაბიაში აჯანყებაა, რომლის ჩასაქრობათ რუმინიამ საოკუპაციო ჯარი უნგრეთიდან ბესარაბიაში გადაიყვანა. **კიევი.** თებ. 25. „ვარშავსკაია რეჩი“ იუწყება, რომ პოლონეთის გენერალურ შტაბის უფროსმა გენერალმა შეპტიცკიმ საზღვარგარეთულ გაზეთის თანამშრომელს შემდეგი განუცხადა: მოკავშირეებს დღემდე არაფერი გაუკეთებია პოლონეთისთვის. ისინი მხოლოდ პირდებიან და ხელს უშლიან პოლონეთში გენერალ გალერის რაზმის დაბრუნებას. **ხარკოვი.** თებ. 24. პეტლიურამ ხელშეკრულება დასდო მოკავშირეებთან, რომლის ძალით მას ნება არა აქვს მოკავშირეების დაუკითხავად სამხედრო მოქმედება დაიწყოს. პეტლიურას მიერ დაჭერილ ოლქებში გამოცხადდა პეტლიურას, გრეკოვის და კონოვალცის სამხედრო დიქტატურა. პეტლიურას თითეულ პოლკს თან ახლავს 8 ფრანგი ჯარისკაცი, რომლებიც პოლკის შტაბში არიან. ვინიჩენკო და შვეცი დირექტორიის შემადგენლობიდან გამოვიდნენ. ვინიჩენკო ოდესაში იმყოფება. პეტლიურამ ბრძანება გასცა დაპატიმრონ ვინიჩენკო. გაგზავნილმა რაზმმა ბრძანების ასრულებაზე უარი განაცხადა. ვინიჩენკომ მოწოდება გამოუშვა, რომელშიაც მოუწოდებს გარეშე ძალასთან საბრძოლველად. **ნაუენი.** თებ. 25. ბრაუნშვეიგის ახალი მთავრობა იცნო გერმანიის ცენტრალურმა მთავრობამ. **ხარკოვი.** თებ. 23 თფილისიდან იუწყებიან, რომ 15 თებ. დაიწყო საქართველოს დამფუძნებელი კრების არჩევნები. წევრთა რიცხვი 120. მთელი საქართველო წარმოადგენს ერთ საარჩევნო ოლქს. არჩევნებში მონაწილეობს 7 სია. ყველაზე თვალსაჩინოა სოციალ-დემოკრატიული სია, რომელშიაც შედის ჟორდანია, წერეთელი, გეგეჭკორი, ჩხეიძე და სხვ. **მოსკოვი.** თებერვლის 26. ეკატერინოსლავის უეზდებში დაბეჭდილია უკრაინის სამხრეთ დასავლეთის ჯარის სარდლის დიბენკოს შემდეგი განცხადება: პეტლიურას ჯარი აღარ არსებობს და საბოლოოთ განადგურებულია. მისი საუკეთესო ნაწილები საბჭოთა მთავრობის მხარეზე გადმოვიდა. მოხალისეთა ჯარი სულს ღაფავს. თეთრ გვარდიელები ბოლო დროს შეერთებას ცდილობენ და დაჰკარგეს დიდძალი ხალხი და იარაღი. მათი ცდა ძალით მოეხდინათ გლეხების მობილიზაცია, სრულიად უნაყოფო გამოდგა. გლეხები ყოველ დღე გადმოდიან წითელი არმიის მხარეზე. მოკავშირეებზე დამყარებული ბურჟუაზიულ კლასის იმედები ილუპება. სამხრეთით ყველგან აჯანყება ხდება თეთრი არმიის წინააღმდეგ. რამოდენიმე ალაგას თეთრი გვარდიის წინააღმდეგ საბრძოლველათ ქალები და ბავშვებიც გამოდიან. ხალხის სულიერი განწყობილება ისეთია, რომ თეთრ გვარდიელთა ოდნავი გამარჯვება ბურჟუაზიის განადგურებას გამოიწვევს. **ხარკოვი.** თებ. 25. საბოლოოდ გადაწყდა, რომ უკრაინის საბჭოთა მთავრობა ხარკოვიდან კიევში გადავა. **ხარკოვი.** თებ. 25. უკრაინის პრესბიუროს წარმომადგენლებს რაკოვსკიმ შემდეგი განუცხადა: ახლა ემზადებიან უკრაინის საბჭოთა ყრილობის მოსაწვევათ, რომელმაც უკრაინის საბჭოთა რესპუბლიკის სხვა ქვეყნების რესპუბლიკებთან შეთანხმების საკითხი უნდა გადასწყვიტოს. საბჭოთა ყრილობაზე მოწვეულია რუსეთის, ლიტვის და ბელორუსიის წარმომადგენლები. ახლა ჩვენ დირექტორიას წინადადებას ვაძლევთ შესწყვიტოს სამოქალაქო ომი, სამაგიეროთ კი ვპირდებით, რომ ნებას მივცემთ საშუალებას ლეგალურათ იმუშავონ იმ პარტიებმა, რომლებიც დირექტორიაში შედის. კომუნისტებმა დაამტკიცეს, რომ სამოქალაქო ომი დირექტორიამ დაიწყო, რადგან მან არჩია უკრაინა მსოფლიო იმპერიალიზმისთვის დაემორჩილებია, ოღონდ კი ჩვენი პირობები არ მიეღო. საბედნიეროთ ჩვენს ხელშია რკინის გზები, რომელიც ბ-ნ პეტლიურებს და სიდორენკოებს საფრანგეთისთვის უნდა გადაეცათ. დირექტორიის ჯარი მალე განდევნილი იქნება უკრაინის ტერიტორიის იმ უმნიშვნელო ნაწილიდანაც, რომელიც მათ ჯერ კიდევ უჭირავს და უკრაინაში საბჭოთა მთავრობა გამეფდება. **ჩერნიგოვი.** 25 თებ. პეტლიურას მიერ ჯარში გაწვეული პოდოლის გუბერნიის იამპოლის მაზრის გლეხები წითელი არმიის მხარეზე გადავიდნენ, გადავიდა აგრეთვე ქმერნიკა-ბარზულის ხაზზე მდგარი პეტლიურას ჯარი მთელი თავისი იარაღით. **სიმფეროპოლი.** 25 თებ. გამოცხადდა სამხედრო წესები. დენიკინის სამხედრო დიქტატურა მთელ ყირიმზე ვრცელდება. ყირიმში მდგომარეობა მწვავდება. უკრაინის ჯარის წინსვლა მოხალისეთა ჯარს აიძულებს ჯარი ყუბანიდან ყირიმში გადაიყვანოს. რადგანაც ბოლო დროს მოხალისეთა ჯარიდან მრავლათ გადადიან წითელ არმიაში, დენიკინმა ბრძანება გასცა, რომ სასტიკ ზომებს მიმართონ გადასულთა წინააღმდეგ. **ხარკოვი.** 25 თებ. ხმებია, რომ ბერდიჩევში დირექტორია ჩამოაგდეს და საბჭო შეადგინეს. სდგება აჯანყებულთა რაზმები, რომელნიც უკან დახეულ სეჩევიკებს იარაღს ყრიან. **ჩერნიგოვი** თებ. 25. უკრაინის ყველა ქალაქებიდან იუწყებიან, რომ უკრაინის მენშევიკების, ესერების და ბუნდის რამდენიმე ორგანიზაციამ დაადგინა კომუნისტებს შეუერთდნენ. **ორენბურგი** თებ. 25. მარტის 5 თვის დანიშნულია ორენბურგის დეპუტატთა საბჭოს არჩევნები. **ფორხიკი** (?) თებ. 26 ვილსონის ჩამოსვლის წინ ბოსტონში აღმოაჩინეს შეთქმულება. უკანასკნელნი ვილსონზე თავდასხმას აპირებდნენ. **ბუდაპეშტი** თებ. 18. აღმოაჩინეს რეაქციონერთა შეთქმულება რესპუბლიკის წინააღმდეგ. დააპატიმრეს რამოდენიმე პირი. **სტოკჰოლმი** თებ. 18. ნიუიორკის ბირჟაზე მანეთის კურსმა აიწია. **ჰელსინგფორსი** თებ. 20. ფინეთის შინაგან საქმეთა მინისტრმა განაცხადა, რომ მუშათა ბევრი ორგანიზაცია დაიხურება, რადგან ისინი მავნე ბუდეს წარმოადგენენ. პროპაგანდის მოსასპობათ მთავრობა აწესებს ჩამოსულთა თვალყურის სადევნებლათ საგანგებო საპოლიციო ორგანოებს.

ახალი ამბები

გენ. დენიკინი და თერგის ოლქის ქართველობა. 22 თებერვლის სხდომაზე მთავრობამ მოისმინა ბ ნ მაჩაბლის დეპეშა იმის შესახებ, რომ გენ. დენიკინის ბრძანების გამო თერგის ოლქის ქართველობა, თუ თებერვლის ბოლომდე არ დასტოვებს თერგის ტერიტორიას, გაწვეულ იქნებიან 18—45 წლოვანები ჯარში და რომ შევიწროებული ქართველობა 15 ათას სულამდე მოილტვის სამშობლოში რათა თავიდან აიცილონ მობილიზაცია—მთავრობამ დაადგინა: 1) აცნობოს ინგლისელების მისიას ამ დეპეშის შინაარსი და ეთხოვოს მას გავლენა მოახდინოს გენ. დენიკინზე, რათა მან შესცვალოს თავისი დამოკიდებულება ქართველობისადმი, წინააღმდეგ შემთხვევაში საქართველოს მთავრობა იძულებული იქნება აქაური რუსების წინააღმდეგ მიიღოს იგივე ზომები ურთი-ერთზე ზეგავლენის პრინციპის მიხედვით.

2) ჯერ-ჯერობით გადაიდოს 500,000 მან. შინაგან საქმეთა სამინისტროს განკარგულებაში ლტოლვილ ქართველთა გამოსაყვანად და მათ მოსაწყობად.

3) მიენდოს(?) მეომართა დამხმარე კომიტეტს მონაწილეობა მიიღოს ლტოლვილთა საქმის მოგვარებაში.

✦ **კერძო საკუთრება ბორჩალოს მაზრაში.** ბრიტანეთის გენერალ-გუბერნატორმა ბორჩალოს მაზრაში აუწყა მცხოვრებთ, რომ კერძო საკუთრება დარჩება ისე, როგორც ეს რევოლიუციამდე იყო და მისი დარღვევა დანაშაულათ ჩაითვლება და საქმე გარჩეული იქნება ბრიტანეთის სასამართლოში, რომელიც იმყოფება ალავერდში.

✦ **დამფუძნებელი კრების არჩევნები.** ცენტრალური საარჩევნო კომისიას დუშეთიდან სთხოვენ, რომ არჩევნები დანიშნონ 2 მახლობელ კვირის განმავლობაში, ყაზბეგის, კობისა და მლეთის რაიონებში.

✦ **გოგლა დალაქიშვილის** წლის წირვა და პანაშვიდი დანიშნულია კვირას. აგრონომი გ. დალაქიშვილი საგუბერნიო სასურსათო განყოფილების წევრი იყო და თავის მოვალეობას ყოველთვის პირნათლად და სინდისიერათ ასრულებდა. მას გასულ წელს დაკისრებული ჰქონდა პურის შეძენა თფილისის გუბერნიისთვის. შარშან იგი გაემგზავრა ჩრდილო კავკასიაში პურის შესაძენათ და შეიქნა კიდეც მსხვერპლი მოვალეობის. სპეკულიანტებმა, რომლებსაც იგი სასტიკად ებრძოდა, მოსყიდულ პირებს მოაკვლევინეს კავკავში. დალაქიშვილი ჯერ ახალგაზრდა, დიდი ენერგიით სავსე ადამიანი იყო.

✦ **მდგომარეობა სადგურ კობერთან.** გზათა უფროსი კანდელაკი ატყობინებს შინაგან საქმეთა მინისტრს, რომ მას სადგურ კობერიდან შემდეგს ატყობინებენ: სადგ. კობერში ინგლისელების მოხსნის შემდეგ შეიარაღებულმა სოფლელებმა ლიანდაგზე სიარული მოუხშირეს. მოსამსახურეების იქ ყოფნა საფრთხილოა სომხების მუქარის გამო. იქ მყოფი მცირე რიცხოვანი ჩვენი დამცველი რაზმი დამხმარე რაზმს ითხოვს.

✦ **თათბირი.** ხვალ ფინანსთა სამინისტროში შესდგება თათბირი, რომელზედაც განხილული იქნება ვაჭართა შუამდგომლობა თფილისში სავაჭრო სამრეწველო ბანკის გახსნის შესახებ.

✦ **ტყვე ბოლშევიკები.** საგენერალო შტაბის უფროსმა აცნობა შინაგან საქმეთა მინისტრს, რომ დაუყონებლივ გაყვანილ იქნენ ტყვე ბოლშევიკები რკინის გზის ლიანდაგის მიდამოებიდან.

✦ **მთავრობაში.** 22 თებერვლის სხდომაზე მთავრობამ დაადგინა:

აცნობოს გენერალ უოკერს, რომ საქართველოს მთავრობა თანახმაა დაარსდეს კომისია სომეხ-ქართველთა ომის დამწყების პასუხის მგებლობის გამოსარკვევად.

სომხეთთან და აზერბეიჯანთან დასადებ ფოსტა-ტელეგრაფის კონვენციის პროექტი დამტკიცებულ იქნას და დაევალოს საგარეო საქმეთა სამინისტროს აცნობოს ეს სომხეთისა და აზერბეიჯანის მთავრობებს.

მიეცეს უფლება ტყიბულის ქვა-ნახშირის სახელმწიფო წარმოების მთავარ გამგეს დაუბრკოლებლივ გაიტანოს აზერბეიჯანის და არარატის რესპუბლიკაში გასასყიდათ ქვა-ნახშირი წარმოების საჭიროებისათვის.

აღედგინოს მიწად მოქმედების სამინისტროს სტატისტიკურ განყოფილების საჭიროებისათვის პარლამენტის 15 ნოემბრის კანონით და მთავრობის 25 იანვრის დადგენილებით გახსნილი კრედიტი—356,045 მან. 7 კაპეიკი.

✦ **მეურნეთა საყურადღებოთ.** ქუთაისში, მთავრიშვილისა და ამხანაგობის გამომცემლობა ბეჭდავს და მალე გამოვა გასაყიდათ მებაღეების სახელმძღვანელო წიგნი, შედგენილი სპეციალისტ ინსტრუქტორის დ. გორთამაშვილის მიერ. წიგნი იქნება დასურათებული 40 სურათით და შეიცავს დაახლოვებით 170 გვერდს. სახელმძღვანელო შესდგება ორი მთავარი ნაწილისაგან: ხეხილთა გამრავლების წესი და მსხმოიარე ბაღების მოვლა-პატრონობა. მსურველთ წიგნების შესაძენათ შეუძლიანთ მიმართონ ქუთაისში თ. მთავრიშვილს, რომელსაც ექნება საწყობი,

✦ **„განათლების“** საზოგად. წლიური კრება დანიშნულია კვირას, 2 მარტს, დილის 11 საათზე სამეურნეო ბანკის შენობაში (სასახლის ქ.)

✦ **სახელმწიფო თეატრში** დღეს [illegible] შირის დასის მიერ წარმოდგენილი [illegible] ნება დილით კ. ყიფიანის მონაწილეობით „სამშობლო“, საღამოთი—„სინა[illegible]ლე“ II ნაწილი. ორშაბათს, 3 მარ[ტს,] ვასო აბაშიძის საბენეფისოდ წარმოდგენილი იქნება „ხანუმა“. პიესას დასდგამს ალ. წუწუნავა.

✦ **მკვლელობა.** 26 თებერვალს, საღამოს 6 საათზე სასადილო ეკონომია[..]ში მელიქ-შახნაზაროვსა და ხაჩატუროვ[ს] ჩხუბი მოუვიდათ. მელიქ-შახნაზაროვმ[ა] ხმლით დასჭრა ხაჩატუროვი. უკანასკნელი მიხაილოვის საავადმყოფოში გარ[..] დაიცვალა. შახნაზაროვი დაატუსაღეს.

✦ **ჯარისკაცი ალექსი გიოხ[..]ტოზაშვილი** მსახურობდა მეოთხე პოლ[კ]ში, მესამე ასეულში, მეოთხე ოცეულ[ში], იგი გაწვეულ იქნა ბრძოლის ველზე. ორი თვე სრულდება მის შესახებ არაფერი ვიცით. ვთხოვთ ყველას, თუ ვინმე რამე იცის მის შესახებ შეგვატყობინოთ შემდეგი მისამართით: ქ. თბილისი, სამოველნი ქუჩა (ერთობის უბანი) № 46. ვარლამ კუკნაძეს.

✦ გაზეთებში მოთავსებული იყო ცნობა, რომ სახელმწიფო კანტროლში დაიკარგა 52 ათასი მანეთი და ეჭვი ამის გამო შეიპყრეს ბაქრაძე, ამის გამო სახელმწიფო მოსამსახურეთა კავშირის საბჭო გვთხოვს გამოვაცხადოთ [..]თა საზოგადოება შეცდომაში არ შევი[..]დეს, რომ ვალერიან (ვალიკო) ბაქრაძე, მოხელეთა კავშირის თავმჯდომარეს ამხანაგი არასოდეს არ ყოფილა სახელმწიფო კანტროლის ხაზინადრათ (ის არის სახელმწიფო კანტროლის ფაქტიური რევიზორი) და ზემო-აღნიშნულ ფულის დაკარგვასთან არავითარი კავშირი არ აქვს. ეჭვით შეპყრობილია კანტროლის მდივანი ლუკა ბაქრაძე.

✦ **ქართული სამუსიკო საზოგადოება** კვირას, 2 მარტს, დილის 12 საათზე, კონსერვატორიის დარბაზში ჰმართავს მოწაფეთა დილას. შემოსავალი გადიდება ქართულ სამუსიკო სკოლის ღარიბ მოწაფეთათვის.

✦ **გზათა სამინისტრომ** წარუდგინა მთავრობას სამინისტროს კანცელარიის და მისი ცალკე განყოფილებათა შტატები. შტატების ხარჯთ-აღრიცხვის საერთო ჯამი ნავარაუდევია 488,400 მანეთი 1919 წლისათვის. რკინის გზის სამმართველოსა და გზატკეცილების შტატები ამ დღეებში იქნება წარდგენილი. ამასთანავე გზათა სამინისტრომ წარუდგინა მთავრობას რუქა საქართველოს აწინდელ რკინის გზათა და საქართველოს აწინდელ გადასაკეთებელ და პირველ რიგში ახლად ასაშენებელ რკინის გზებისა.

✦ **ლ[..]ითონზე მომუშავეთა** პროფესიონალურ კავშირის და სამხედრო და გზათა სამინისტროს კოლექტიურ ხელშეკრულებაში შესატანათ დამტკიცებულ იქმნა შემდეგი ნუსხა ხელფასისა: უფროს ოსტატს ჯამაგირი 900 მან. მეორე ოსტატებს (მხაზავების კონტრ[..]ტორებს) 700—800 მ., მხაზავებს 650—700, მხაზავების გადამღებებს—550—650 მ. კანტორის მოსამსახურეთ პირველ ჯგუფისას 680—750, მეორე ჯგუფისას 600—680 მ., მესამე ჯგუფისას 500—600 შიგნით მცველთ და შიკრიკებს 450 მ.

✦ **ქურდობა.** 25 თებერვალს ღამით ფარცხალაძის ბინიდან, კიროჩნი ქუჩა № 49, ბოროტმოქმედებმა მოიპარეს 3422 მანეთი ფულად და სხვადასხვა ნივთები.

კრებები

5 მარტს, სად. 7 ნახ. საათზე მიხეილის საავადმყოფოში შესდგება ქართველ ექიმთა და ბუნების მეტყველთა კრება.

— 1 მარტს, დღის 12 საათზე წ. კ. გ. ს. ბინაზე დანიშნულია ქართვ. ბუნების მეტყველთა კრება. წ. კ. გ. ს. საბ[..] წიგნობრო სექცია სთხოვს აღნიშ[ნულ] საგნის მასწავლებლებს, დაესწრონ ხსენებულ კრებას.

— დღეს, საღამოს 6 საათზე, წ. კ. გ. საზოგ. ბინაზე დანიშნულია ქართ[..] ლიტერატორ-კრიტიკოსთა კომისიის მორიგი კრება.

ჩვენი მთავრობა და მუშები

ტრამვაელთა შორის.

25 თებერვალს შესდგა თფილისის ტრამვაის მოსამსახურეთა პროფესიონალური კავშირის მორიგი სხდომა. გაირჩა საკითხი იმ გაზეთების შესახებ—როგორც ადგილობრივის, ისე უცხოეთის, რომლებიც ყალბ ცნობებს ავრცელებენ თითქოს საქართველოს მთავრობა და საზოგადოთ ქართველი ხალხი სდევნის სხვა ერებს, არა ქართველებს, ეპყრობა არა მეგობრულად და ცდილობს მათ გაძევებას რესპუბლიკის საზღვრებიდან.

ყველა ერების და პოლიტიკური პარტიების წარმომადგენლები, რომლებიც კი ამ სხდომას დაესწრნენ, აღშფოთებულნი იყვნენ დემოკრატიის მტრების მიერ შეთხზული ცილისწამებით, რომ[..]

ლიც მიმართულია საქართველოს დემოკრატიული წყობილების წინააღმდეგ და აზრათ აქვს მუშათა წრეებში განხეთქილების შეტანა.

აზრთა გაცვლა-გამოცვლის შემდეგ სხდომამ მიიღო შემდეგი რეზოლუცია:

„გადატანილ იქნას ეს საკითხი გასარჩევად ყველა ფრაქციებში და გამოტანილ იქნას საპროტესტო რეზოლუციები ამგვარი პროვოკაციის წინააღმდეგ: დაუმტკიცდეს ყველას, რომ მუშები, განურჩევლად ეროვნებისა, შეთანხმებით ცხოვრებენ და არავითარ პროვოკაციას არ ძალუძს მუშების გათიშვა.

დამფუძნებელი კრების გარშემო

არჩევნების შედეგი.

ლეჩხუმის მაზრა. ლაშხეთში № 1 მიიღო 1406 ხმა, 2—1, 5—8, 11—1; ჩოლურში 1—642, დანარჩენებმა არცერთი; ლენტეხში 1—848, 2—4, 5—172, 11—1; ცაგერში 1—1158, 2—195, 3—2, 5—295, 9—1; ზუბში 1—257, 2—55, 5—48, 11—1; ოყურეში 1—583, 2—66, 5—248; [illegible] 1—351, 2—170, 3—4, 5—8; [illegible] 1—431, 2—17, 5—59; [illegible] 1—418, 2—100, 5—143; [illegible] 1—1546, 2—2, 3—19, 5—203; [illegible] 1—802, 2—100, 5—68; 8—2; [illegible] 1—920, 2—21, 3—7, 4—1, 5—96 8—6, 9—8, 11—4, 13—7; [illegible] 1—625, 5—80, 9—35; [illegible] 1—801, 2—238, 3—1, 5—5.

სულ იყო ამომრჩეველი 24.736. მიიღო მონაწილეობა 18,295. აქედან № 1 მიიღო 10,787.

[illegible] მაზრა. სენაკის მაზრის 29 საზოგადოებისაგან. [illegible] 90 [illegible] სულ იყო ამომრჩეველი 65,183 [illegible] № 1 მიიღო 35015; 2—1528; 3—5304; 4—4; 5—1263; 7—42; 8—19; 9—21; 11—15. [illegible] 70 [illegible] სოფელი, სადაც არჩევნების დღეს რამოდენიმე ასი დამწუხრებული ოჯახი დასტიროდა თავის ბედს. მასთან მობილიზაციის გამო ბევრმა ვერ მიიღო მონაწილეობა.

რაჭის მაზრაში დამფუძნებელ კრების არჩევნებში მონაწილეობა მიიღო 16,072.

№ 1 მიიღო 18,596, მე 2—756, მე-3 208, მე 4—2, მე 5—1468, მე 8—6, მე-9—23, მე-11—12, მე 14—1.

ხაშურის და ზემო გომის რაიონში

ხცისის საზოგადოებაში ამომრჩეველთა რიცხვი—2770. მონაწილეობა მიიღო 2511. № 1 მიიღო—2396, 5—115.

ქვიშხეთის საზოგადოებაში ამომრჩ. რიცხვი 2576. მონაწილეობა მიიღო—1697. № 1—1650, 5—13, 2—34.

ავლევის საზოგადოებაში ამომრჩეველთა რიცხვი—3981, გამოცხ. 3053. № 1—2975, 2—4, 5—74.

დირბის საზოგადოებაში ამომრჩეველთა რიცხვი—2500, მონაწილეობა მიიღო 2312. № 1—2291, 2—13, 8—8.

მოხისის საზოგადოებაში ამომრჩეველთა რიცხვი—3300. გამოცხადდა—2737. № 1—2629 ხმა, 2—50, 5—51, 11—7.

ოსიაურის საზოგადოებაში ამომრჩ. რიცხვი—1211. აქედან ყუთებთან გამოცხადდა—1050. № 1—1040, 5—10.

ალის საზოგადოებაში № 1—2006, სხვადასხვა პარტიებმა—521.

ხაშურში № 1—2373, 5—88.

ზ. პ. ფალიაშვილის იუბილე

25 თებერვალს სახელმწიფო ოპერაში [illegible] ზ. პ. ფალიაშვილის 25 წლის [illegible] ოპერის წარმოშობისა, ავტორები დააჯილდოვა „თეთრი გიორგის“ ორდენით და თვითეულისათვის გადასდო ათიათასი მანეთი. საზოგადოებამ ერთხელ კიდევ გამოიწვია იუბილიარი და მხურვალე ტაშით დააჯილდოვა.

ჩემი სონეტი

სისხლის მორევში ჩაიძირა ჩემი ფიქრები,
გადამავიწყდა შორეული მომავლის სახე...
სულო, ტანჯულო! თუ ძველი გზა ისევ არ ნახე,
ვით მეტეორი ცის სივრცეში, ისე მიქრები.

ან კი მიზანი თუ დაკარგე რაღა იქნები?
გრძნობათა სიმებს უაზრობის შეგიჭამს ჟანგი
და მიგაძინებს, ვით სნეულსა დოსტაქარის ბანგი..
დაივიწყდები იმასაც კი, ვისგანც იქები.

მაშ გამოფხიზლდი! ხელთ აიღე ნაღარა, დაფი,
აწმყო-მომავლის შუა გააბი წითელი ძაფი,-
აღთქმის ქვეყნისკენ მოუწოდე ყველა ჩაგრულებს.

შენი სტიქიაც ხომ ეს იყო, მასვე წვდი კვალათ,
ოღონდ [illegible] ნაპერწკალი აქციე ალათ..
არ დაემსგავსო შენც კაცუნებს, დამბლა-დაკრულებს.

ვ. რუხაძე.

იუსტიციის სამინისტროში

ბრძანება იუსტიციის მინისტრისა.

(თფილისის და ქუთაისის ოლქის სასამართლოებისადმი).

თანახმად რესპუბლიკის მთავრობის 1919 წლის თებერვლის 8-ის დადგენილებისა, ქუთაისის და თფილისის ოლქის სასამართლოებში წარმოება იმ საქმეებისა, რომლებიც დაიწყება ამ წლის მარტის 1 დან, შემოღებულ იქმნას შემდეგის წესით:

1. ქუთაისის სასამართლოში ყველა, როგორც სამოქალაქო, ისე სისხლის სამართლის საქმეები და თფილისის სასამართლოებში სისხლის სამართლის საქმეები (განურჩევლად იმისა, რა ენაზე იყო წარმოებული წინასწარი გამოძიება) და აგრეთვე ის სამოქ. საქმეები, სადაც არც მომჩივანი, არც მოპასუხე და არც მთხოვნელი ცალმხრივ პროცესში თფილისის მცხოვრები არ არის, უნდა სწარმოებდეს ქართულ ენაზე.

2. თფილისის სასამართლოში ის სამოქალაქო საქმეები, სადაც მომჩივანი, ან მოპასუხე ან მთხოვნელი ცალმხრივ პროცესში, თუმცა ქალაქ თფილისის მცხოვრებია, მაგრამ ყველანი ქართველები არიან ან და საქართველოს სახელმწიფო, ან საზოგადოებრივი დაწესებულება იღებს საქმეში მონაწილეობას, ყოველი საჩივარი, პასუხი და თხოვნა უნდა შედგენილ იქნას ქართულ ენაზე და ამავე ენაზე სწარმოებდეს მთელი საქმე.

3. ყველა დანარჩენ სამოქალაქო საქმეებში, სადაც ან მომჩივანი, ან მოპასუხე, ან მთხოვნელი ცალმხრივ პროცესში ქალაქ თფილისის მცხოვრებია და თან რომელიმე ამათგანი ქართველი არ არის, ან კერძო იურიდიული პიროვნება ჟურ ვია, მომჩივანს და მთხოვნელს ცალმხრივ პროცესში უფლება აქვს შეიტანოს საჩივარი და თხოვნა ქართულ ან რუსულ ენაზე, როგორც ის მოისურვებს, და შემდეგ საქმის მთელი წარმოება თფილ. სასამ. უნდა იქნას ამ საჩივრის ან თხოვნის ენაზე.

შენიშვნა: მესამე პირთა მოწვევა ან შესვლა პროცესში, სადაც არ უნდა სცხ ვრობდნენ და რა ეროვნებისაც უნდა იყვნენ, არ სცვლის წინა (1—3) მუხლებში აღნიშნულ საქმის წარმოების წესებზე.

4. ყოველივე საჩივარი ან თხოვნა რომელიც დაწერილი იქნება წინა მუხლებში მოყვანილ წესის დარღვევით, უნდა დაუბრუნდეს შემტანს.

5. თფილისის სასამართლო პალატაში ყოველი საქმე უნდა სწარმოებდეს იმ ენაზე, რომელზედაც იგი სწარმოებდა ოლქის სასამართლოში, და იმავე ენაზე უნდა დაწერილ იქნას სააპელაციო თუ კერძო საჩივარი პალატის სახელზე.

6. საბუთების წარდგენა იმ საქმეებზე, რომლეთა წარმოება სავალდებულოა ქართულ ენაზე, შეიძლება, როგორც ქართულ ენაზე, ისე რუსულზე.

7. იმ საქმეების გამო, რომლებიც შემოსულია თფილისის და ქუთაისის ოლქის სასამართლოს საბრალმდებლო ნაწილში, აგრეთვე რესპუბლიკის დროებით საგანგებო სასამართლოთა საბრალმდებლო ნაწილში, გარდა სოხუმის ოლქისა, მარტის 1 მდე, და რომელზედაც ბრალდების ოქმი ჯერ არ არის შედგენილი, უკანასკნელი შედგენილ უნდა იქნას ქართულათ, მიუხედავად იმისა, ქართულად არის ნაწარმოები წინასწარი გამოძიება თუ რუსულად, აგრეთვე მთელი შემდეგი წარმოება საქმისა სათანადო სასამართლოში ქართულივე უნდა იყოს.

8. ყველა გამომძიებლები ზოგიერთ გამონაკლისით თფილისის გუბერნიისათვის, ვისაც ეს სახელდობრ დროებით ნებადართული იქნება სამინისტროს მიერ, სახელმწიფო ენაზე უნდა შეუდგენ საქმის წარმოებას.

9. თფილისის და ქუთაისის ოლქის და საგანგებო სასამართლოებში, აგრეთვე სასამართლო პალატაში და საბრალმდებლო ნაწილში მთელი კანცელარია მარტის 1 დანვე ქართულად უნდა მოეწყოს, რისთვისაც სასამართლო დაწესებულებათა უფროსებმა ევალებათ დაუყონებლივ სათანადოდ შესცვალონ ხსენებულ დაწესებულებათა კანცელარიების პირადი შემადგენლობა.

საქონლის ჭირი საქართველოში

დღეს საქართველოს ძალიან მოსდებია საქონლის ჭირი. აღარ დარჩენილა არც ერთი კუთხე, რომ ეს დაუპატიჟებელი სტუმარი არ სწვეოდეს. ხალხი მეტად შეწუხებულია: ერთის მხრით ტიფი და ისპანკა ავლებს მუსრს ადამიანებს, მეორეს მხრით საქონლის ჭირი—საქონელს.

მართალია ეპიდემიებთან და ეპიზოოტიებთან ბრძოლას ყოველთვის აწარმოებდა სახელმწიფო, მაგრამ დღეს საქართველო ისეთ განსაკუთრებულ პირობებშია, რომ დაძლევა და მოსპობა ამ სენებისა არც ისეთი ადვილი საქმეა, როგორც ეს პირველ შეხედვით ჩანს.

მთავრობამ 16 იანვრის სხდომაზე დაადგინა: გადადებულ იქნას ერთი მილიონი მანეთი ეპიდემიებთან ბრძოლის საწარმოებლად და ერთი მილიონიც—საქონლის ჭირის წინააღმდეგ ბრძოლის საწარმოებლად, მაგრამ რას შეადგენს დღეს ეს მილიონი მანეთი, როდესაც ყველაფერი უზომოთ გაძვირდა. ერთად ერთი უებარი საშვალება ჭირის წინააღმდეგ არის აცრა საქონლისა შრატით და სწორედ ეს შრატი არ მოგვეპოვება. მართალია, დავაარსეთ ქუთაისში სადგური შრატის დასამზადებელი, მაგრამ ეს სადგური მეტად უნუგეშომდგომარეობაში იმყოფება უსახსრობის გამო. დღეს იგი თვიურად ამზადებს 200 ლიტრამდე შრატს, რაც ეყოფა მხოლოდ 2000 სულს საქონელს. ამ სათში კი ათჯერ მეტი შრატია საჭირო საქართველოს საქონლისათვის.

სადგურს აუცილებლად უნდა ჰყავდეს სულ მუდამ 300 სულამდე ხარი და ამათთვის საჭირო საკვები (თივა ბზე) და საძოვარი, რათა მივიღოთ [illegible] სი საქართველოს საქონლისათვის [illegible] რეული შრატი. დაახლოვებით სადგურის ფეხზედ დასაყენებლად და საკმაო შრატის მისაღებად საჭირო იქნება სულ ცოტა, ორი მილიონი მანეთი მაინც. საქართველოს რესპუბლიკის ხაზინის მიერ გადადებული ერთი მილიონი, მაშასადამე, არ კმარა. ან კიდევ უნდა გადაიდოს ფული ან არა და სამაზრო ერობები უნდა გამოვიდნენ დასახმარებლად. ზოგიერთმა ერობებმა კიდევაც გამოაცხადეს სურვილი დახმარების აღმოჩენისა და შეუდგნენ კიდეც ამ სურვილის განხორციელებას. ერობების ამისთანა ნაბიჯები ჩვენ დიდათ გვასიამოვნებს და იმედებით გვევსება გული, რომ ახლო მომავალში საქონლის ჭირთან ბრძოლის საქმე ისე კარგათ მოეწყობა, როგორც შეჰფერის დემოკრატიულ რესპუბლიკას.

ჩვენ ვფიქრობთ მხოლოდ, რომ თავშივე უნდა გამოსწორდეს ერთი მეტად უხეში შეცდომილება. ქ. ქუთაისი არაა შესაფერისი ადგილი შრატის დასამზადებელ სადგურისთვის. სადგურს სჭირია ადგილი, შემკობილი სადი მთის ჰაერით, სადი წყლით და ალპიური საძოვარ-სათიბებით. წინააღმდეგ შემთხვევაში საქონელს ზარალი მიეცემა სხ. და სხ. ავათმყოფობისაგან, რომელნიც ბუდობენ დაბალ ჭაობიან ადგილებში. საუკეთესო ადგილათ ჩვენ მიგვაჩნია გომბორის მიდამოები, კახეთის შარა გზაზედ, მდებარე. ეს მიდამოები შემკობილია ჩინებული საძოვარ-სათიბი ადგილებით, სადი მთის ჰავით და წყაროებით. აქვე მოიპ ვება საკაზარმე შენობები, რომლებიც შეიძლება იქმნენ გამოყენებულნი სადგურისათვის და ამით იქმნას თავიდან აცილებული ზედ-მეტი ხარჯები.

გარდა ამისა, რადგან უსახსრობა მეტათ გვიცხრავს ხელს და აბრკოლებს საქმეს, აუცილებლათ უნდა იქმნას გაუქმებული ანაზღაურება სახელმწიფო ხარჯით ჭირისაგან დაზარალებულთა. ეს ორი წელია, ხაზინას არ გადაუხდია ვალი, 1 მილიონ ნახევრამდე ასული. კიდევ მეტსაც ვიტყვით, აუცილებლივ უნდა დაწესდეს გაყიდვა შრატისა, რომ აქედან შემოსულმა ფულმა გაისტუმროს ყველა ხარჯები, გაწეული შრატის სადგურის შესანახათ.

საქართველოს რესპუბლიკის საექიმო-სასანიტრო სამმართველოს მიერ უკვე არის წარდგენილი მოხსენებები მთავრობაში ყველა ამ ზომების დასაკანონებლათ და იმედია, მთავრობა ახლო მომავალში გამოსცემს შესაფერს კანონებს. ამით საქონლის ჭირთან ბრძოლის საქმეს საქართველოში ჩაეყრება

მშრომელი ხალხის სამშობლო

(საუბარი მშრომელ ხალხთან).

ხშირათ გაგიგონიათ სიტყვა სამშობლო და ახლა მინდა გკითხოთ: იცით კარგათ, რა არის აი თუნდაც ჩვენი სამშობლო?

— მე დალოცვილო, თუ ეგეც აღარ ვიცი, მა რაღა მცოდნია: სადაც დავიბადე, ჩემი სამშობლო ის არის.

— ჩემი სამშობლოი, შენი ჭირიმე, ჩემი სოფელია,—აქა მშობა დედამა და აქვე მოვკვდები.

— მე რო მკითხო, ასე ვფიქრობ, რომა ჩემი სამშობლო ჩემი კარმიდამოა, ჩემი ყანა და ვენახი, ის მაჭმევს პურს და ჩემი მშობელიც ის არის, დედაც და ყველაფერი.

— ჩემი სამშობლო მთელი საქართველოა.

აი რამდენნაირი პასუხი მესმის თქვენგან და მართალი და ჭეშმარიტი კი მხოლოდ უკანასკნელია.

მართლაც და ჩვენი სამშობლო მთელი საქართველოა, სადაც ქართველი ხალხი ცხოვრობს და ქართული ლაპარაკი, ქართული ენაა ყველასათვის საერთო.

ერთი მითხარით, რა ჩაისხმება პურში?

— სადაური კითხვაა! რა და ღვინო.

კარგი და პატიოსანი, მაგრამ განა წყალი კი არ ჩაისხმება პურში, ნავთი, ოტკა, ძმარი, თხლე?

— რა თქმა უნდა, ჩაისხმება.

ერთი კითხვა კიდევ: რათ უნდა ყაჩაღს თოფი?

— ხალხის გასაძარცვავათ.

ჯარისკაცს?

მტრის მოსაგერებლათ და ხალხის დასაფარავათ.

აი როგორც ჰხედავთ, ერთსა და იმავე პურჭელს ან იარაღს სხვადასხვა ადამიანი სხვადასხვა საჭიროებისათვის ხმარობს.

— რას მიედმოედო, სად სამშობლო, სად ჭურჭელი და იარაღი! ჰფიქრობთ თქვენს გულში და ულვაშებში იღიმებით ჩუმ ჩუმათ.

მე კი გარწმუნებთ, რომ აქ არის ერთგვარი მსგავსება.

სამშობლოც სწორედ ისეთი ჭურჭელია ან იარაღი, რომელსაც სხვადასხვა პირი, სხვადასხვა წოდება სხვადასხვანაირად ჰხმარობს.

ერთს იმისთვის უნდა სამშობლო, რომ ხალხი ჰყვლიფოს, მეორეს კი იმისათვის, რომ ხალხმა—აი თქვენისთანა მშრომელმა ხალხმა, ადამიანურად იცხოვროს.

თოფი საუცხოვო იარაღია მტრის მოსაგერებლად, მაგრამ ამისათვის რა არის საჭირო?

ჰეე, ისე ჩაფიქრდით, თითქოს დიდი გამოცანა მეთქვა!

საჭიროა, რომ ეს თოფი თქვენს ხელში იყოს. თუ ის თქვენი მტრის ხელში იქნა, მაშინ თქვენც მტრის ლუკმა იქნებით.

უწინ სამშობლო მეფის, მისი მთავრობის და თავადების, დიდი მემამულეების ხელში იყო.

აი ამ სამშობლოს საზღვრებში თქვენა სცხოვრობდით და ისინი კისერზე გაჯდენ, თქვენი ოფლითა და შრომით ცხოვრობდენ.

ხომ გახსოვთ: ძველებური თავადიშვილი რომ გადაჰკრავდა, დაამღერებდა ხოლმე: გაუმარჯოს სამშობლოს, საქართველოს ჩემსაო.

ის მართალი იყო: სამშობლო მას ეკუთვნოდა და ის ხმარობდა ამ სამშობლოს ისე, როგორც მას მოუხდებოდა. კანონებიც ისეთი იყო, როგორც თავადებსა და მდიდრებს მოუხდებოდა, სასწავლებელიც, ეკლესიაც და მთავრობაც.

ერთის სიტყვით სამშობლო იყო თავადებისა და მდიდრების ხელში და მათ ყოველისფერი ისე მოაწყვეს და ისეთი მთავრობა გაიჩინეს, როგორც მათ ჯიბე მოსცემს მოუხდებოდა.

ხალხი კი, თქვენისთანა ხალხი, შებორკილი და უფლება აყრილი ჰყავდათ, რადგანაც ეს საჭირო იყო მათი კეთილდღეობისათვის.

ვინც თვითონ არა შრომობს და ოფლს არა ღვრის, ცხოვრებით კი კარგათა ცხოვრობს და არაფერი არ აკლია, რა უნდა ჰქნას?

უნდა სხვას დააჯდეს კისერზე, ის აშრომოს და თვითონ კი კვრიხოს. ნებით ვინ დაგიჯენს კისერზე და ვინ გაქეიფებს ნიადაგ, თუ ძალით არ დაჯექი.

და აი ამიტომაც მთელი მაშინდელი ცხოვრება და მაშინდელი სამშობლო ძალადობაზე იყო აშენებული.

ძალა და უფლება თავადების, მემამულეებისა და მათი მთავრობის ხელში იყო და ხალხი კი მუშაში ჰყავდათ დაპერილი: ხალხი შრომობდა, ისინი კი ფუფუნებაში და განცხრომაში იყვნენ.

ხალხი მიწაზედ ცხოვრობს, მიწაზედ მუშაობს, იბრძვის, ჰფიქრობს.

ამიტომ სამშობლოც ხალხის ხელში უნდა იყოს, რომ მან ისე მოაწყოს აქ ყოველგვარი საქმე, როგორც ეს ხალხისათვის არის საჭირო, გამოსადეგი, ბ სასარგებლო.

დღემდის კი, როგორც მთელ რუსეთში ისე ჩვენში, ასე არ იყო. სამშობლო ხელში ჩაიგდოთ ერთი მუჭა მუქთახორებს; ისინი განცხრომაში ატარებდენ თავის სიცოცხლეს და ხალხი კი ყოველისფერს იყო მოკლებული. სიბნელეში, სილატაკეში, ათასგვარ გაჭირვებასა და შევიწროებაში ცხოვრობდა.

თუ ქვეყანას მტერი შემოესეოდა, მაშინაც წინ ხალხის შვილებს გაირეკავდენ: აბა სამშობლო დაიფარეთო.

მართალია, თავადებიცა და მდიდრებიც იხოცებოდენ ამისთანა დროს, მაგრამ ვინ არ იცის, რომ ყველაზედ მეტი სწორედ გლეხები იხოცებოდენ.

მუქთახორები სულ მუდამ გაიძახოდენ: ჩვენ სამშობლო გვიყვარსო. სამშობლო კი არ უყვარდათ, არამედ თავისი საკუთარი თავი.

ვისაც სამშობლო უყვარს, ის უნდა ცდილობდეს, რომ ეს სამშობლო ხალხის ხელში იყოს, რადგანაც ერთათ ერთი პატრონი სამშობლოსი თვითონ ხალხია.

ვისაც სამშობლო უყვარს, მას უნდა უხაროდეს, როდესაც სამშობლოში ხალხი გაბატონდება.

ახლა ჩაიხედეთ ჩვენი მუქთახორების გულში. ისინი ძველ დროს შენატრიან, როდესაც ხალხი ყოველგვარ უფლებას მოკლებული იყო თავის სამშობლოში და მძიმე უღელ ქვეშ გმინავდა...

ხომ გაგიგონიათ: წინანი უკანაო და უკანანი წინაო.

აი სწორედ ჩვენს დროში ასრულდა ეს თქმულება.

ძველი ცხოვრება დაინგრა და ჩვენი სამშობლო ჩვენი ხალხის ხელშია.

მთელი მშრომელი ხალხი, ვინც კი საქართველოს მიწაზე ცხოვრობს, დღეს საქართველოს გამგე და პატრონია.

გუშინ თქვენ იყავით სხვის ხელში შემყურე გლეხები, დღეს კი ხართ თავისუფალი მოქალაქენი და უთქვენოთ, თქვენს დაუკითხავათ, თუ თქვენი სურვილი, ნება და დასტური არ იქნა, ისე ჩვენს ქვეყანაში არაფერი არ გაკეთდება.

უწინ ჩვენში ყველაფერი კეთდებოდა მემამულეებისათვის, მდიდრებისათვის და ყოველივე ამას აკეთებდა მათი მთავრობა.

დღიდან კი ჩვენში ყოველისფერი გაკეთდება თქვენთვის, მშრომელი ხალხისათვის და ამას აკეთებს თქვენი მთავრობა.

თქვენ უკვე აირჩიეთ დამფუძნებელი კრებისათვის თქვენი კაცები და ესენი მოაწყობენ ჩვენს ცხოვრებას მუქთა ხორებისათვის კი არა, არამედ მშრომელი ხალხის საბედნიეროთ და საკეთილდღეოთ.

დღეს საქართველო თქვენია და არა ერთი მუჭა მუქთაყლაპიებისა. დღეს სამშობლო თქვენს ხელშია და თქვენა ხართ მისი პატრონი.

სამშობლოს დაცვა ყოველგვარი გარეშე და შინაური მტრისაგან თქვენი უდიდესი მოვალეობაა, რადგანაც სამშობლოს დაცვით თქვენ იცავთ თქვენ საკუთარ საქმეს, თქვენს კეთილდღეობასა და ბედნიერებას.

რატომ?

აი რატომ.

წარმოიდგინეთ, რომ მტრები მოგვერიენ. მაშინ რა მოხდება? მოხდება ის, რაც მუქთა ხორებს უნდათ. წოდებები ისევ აღდგებიან ჩვენში, თქვენ ისევ გლეხებათ გადაგაქცევენ. მემამულეები და მდიდრები ძველებურათ მოგაჯდებიან ზურგზე; ისინი აირჩევენ თავის მთავრობას და სულ ღვინს გაგაგდებიებენ. მიწებს არა თუ უკან წაიღებენ, ერთი ასათ გადაგახდევინებენ ზარალს და სულ ბედს გაწყევლინებენ, ისეთ დღეს დაგაყენებენ.

წინათ თქვენ სისხლსა ღვრიდით სხვების საკეთილდღეოთ. დღეს კი თქვენ სისხლის ღვრას არ უნდა შეუშინდეთ თქვენი საკუთარი კეთილდღეობისათვის.

წინეთ თუ იარაღით ხელში მუქთახორების საქმესა და სამშობლოს იფარავდით, დღეს იარაღითვე ხელში უნდა დაიცვათ თქვენი საკუთარი და საშვილისშვილო საქმე, თქვენი საკუთარი სამშობლო.

დიდ ცოშს დიდი ზელა უნდაო, ამბობთ ხოლმე თქვენ და მეც გეტყვით: დიდ საქმეს დიდი შრომა უნდა, დიდი მოთმინება.

თქვენ, ჩვენი მშრომელი ხალხი აკეთებთ დღეს ისეთ დიდ საქმეს, როგორიც არასდ არ კეთდება ამ ქამათ:

წოდებები გაუქმდნენ; თავადებისა და მემამულეების მიწები საკუთრებათ გადადის ყოფილ გლეხების ხელში; მთელი ჩვენი ქვეყნის პატრონათ მშრომელი ხალხი გახდა; ის ირჩევს დამფუძნებელ კრებას, რომელმაც უნდა დაკანონოს ყოველივე ეს და ახალი ცხოვრება ჩააყენოს ახალი კანონების კალაპოტში. ჩვენი მშრომელი ხალხის ნება, ძალა და უფლებანი საქვეყნოთ აღიაროს და დააკანონოს.

თუ კარგათ ჩაუკვირდებით ყოველივე ამას და ჩაუფიქრდებით, დამეთანხმებით, რომ მეტად დიდი, სწორეთ საარაკო საქმე კეთდება. მშრომელი ხალხი წელში გაიმართა, ის დაეპატრონა ჩვენს ქვეყანას, მან გააუქმა მუქთახორები, ის სპობს ყოველგვარ დაბრკოლებას თავის გზაზე, მიდის წინ ამაყი, შეუპოვარი და აშენებს ახალ ცხოვრებას თავის მიერ არჩეული დამფუძნებელი კრების საშუალებით.

მაგრამ იცოდეთ, თქვენი გამარჯვება მოსვენებას უკარგავს თქვენს მტრებს.

თქვენ მიერ დაწყებული საქმე მშრომელი ხალხის განთავისუფლებისა და აღდგენისა მაგალითს აძლევს ჩვენს გარშემო ყველა მშრომელ ხალხს, თვალებს უხელს მათ და უჩვენებს გზას განთავისუფლებისა და ამაღლებისაკენ.

თქვენი გაბატონება ჩვენს ქვეყანაში ასწავლის ჩვენს მეზობლათ ყველა მშრომელს, რომ ისინიც უნდა გაბატონდენ თავთავის ქვეყანაში.

აი ამიტომ არის, რომ ყველა მუქთახორები, ვისაც დღის დაბნელებას უქადის თქვენი საქმიანობა და მაგალითი ჩვენში, ყველა ამხედრდა დღეს ჩვენი ქვეყნის წინააღმდეგ.

რა უნდათ მათ?

მათ უნდათ, მოსპონ ჩვენში მშრომელი ხალხის ბატონობა და თავისუფლება და ისევ ძველი დრო აღადგინონ.

თუ დღეს დამარცხდით, სამუდამოთ უნდა გამოეთხოვოთ ყოველგვარ სიკეთეს და დაიდგათ ძველ უღელზედ გაცილებით უფრო მძიმე და უფრო მწარე უღელი.

თქვენი საქმის ერთგული დარაჯი, თქვენი კეთილდღეობის ფხიზელი მცველი თქვენი მთავრობაა, მაგრამ ის უძლური იქნება, ის მარტო ვერას გააწყობს, თუ თქვენს მტრებთან ბრძოლაში თქვენ მუდამ იმის გვერდით არ იქნებით იარაღით ხელში.

მთავრობის დაძახება, მთავრობის მოწოდება და თქვენი ფეხზე დადგომა ერთი უნდა იყოს.

ყოველი თქვენგანი, ვინც ამისთანა დროს თავის მთავრობასთან არ არის მუდამ გამზადებული მტრის მოსაგერებლათ, მოღალატეა მშრომელი ხალხის, დამქცევია თქვენივე ბედნიერების.

ნუ გაიჭაჭანებთ თქვენს შორის ამისთანა მოღალატეს.

დაგვ ღალეთ, ამისი თქმა დღეს არავის არ გაამართლებს.

განა თქვენი მთავრობა კი არ დაიღალა, რომ დღე და ღამე მუშაობს თქვენთვის?

გაგიგონიათ თუნდა ერთხელ იმისაგან: დამასვენეო.

არა და ვერც გაიგონებთ. ის არ დაისვენებს, სანამ თქვენის შემწეობით ყველა თქვენს მტერს არ შემუსრავს საბოლოოთ და თქვენს საქმეს სრულათ არ დააგვირგვინებს.

დღეს დასვენების დრო კი არ არის, დღეს გაასკაცებული შრომისა და ბრძოლის დროა.

ვინც დღეს დამარცხდება, ის მუდამ დამარცხებული იქნება.

ვინც დღეს დასვენებას მოინდომებს, ის ვერასოდეს ვეღარ დაისვენებს.

დღეს ხალხის ბრძოლისა და გამარჯვების დროა.

მშრომელმა ხალხმა დღეს უნდა მოიკრიბოს მთელი თავისი ძალღონე, მთელი თავისი რისხვა და შემუსროს ყველა თავისი მტერი.

ჩვენი მთავრობა წინ მიისწრაფის წითელის დროშით ხელში, ის აშენებს მშრომელი ხალხის ახალ ცხოვრებას.

მშრომელო ხალხო! შემოკრბით მთავრობის გარშემო; იარაღით ხელში გაჰყევით მას უკან. იმან რომ ასი გიხმოთ, თქვენ ათასი გამოდით. მაშინ თქვენ საქმეს ვერავითარი მტერი ვერას დააკლებს.

თქვენ და ჩვენი მთავრობა ერთად უნდა შეუდგეთ. ჩვენს მთავრობას ვერავითარი დაბრკოლება ვერ დაახევინებს უკან, თუ თქვენ მუდამ მასთან იქნებით იარაღით ხელში.

ჩვენი მშრომელი ხალხისა და მთავრობის მტკიცე ერთობა ყველა მტერს მოუგრეხს კისერს და აი ეს ერთობა გავალებთ თქვენ, რომ მთავრობის ყოველ სიტყვას უსიტყვოთ ასრულებდეთ.

ივ. გომართელი.

მკვიდრი საძირკველი და ჩვენი ხალხიც უზრუნველ ყოფილი იქნება იმ უზომო ზარალისაგან, რომელიც მისთვის მოაქვს ამ ჭირს. **ზეითალი.**

საზ. გვარდიელთა შორის

22 თებერვალს სამტრედიაში მოწვეული იყო ქუთაისის მაზრის სახალხო გვარდიის ქვე-რაიონულ შტაბების მეორე კონფერენცია. კონფერენციას დაესწრო 15 საზოგადოების წარმომადგენელი. დღის წესრიგში იყო შემდეგი კითხვები: 1) მოხსენება მომენტზე, 2) მოხსენებები ადგილებიდან (ქვერ. შტ.), 3) მოხსენება ფინანსიურ კითხვაზე. მომენტზე მოხსენება გააკეთა კ. ქვერნაძემ. მოხსენების შემდეგ მიიღეს რეზოლუცია: მოისმინა რა კონფერენციამ მოხსენება მომენტის შესახებ, დაადგინა გააათკეცონ ქვერაიონულ შტაბებმა თავიანთი მოქმედება, მობილიზაციის დროს იყოლიონ მზად რეზერვები და საჭიროების დროს გამოიყვანონ ახალ ახალი ძალები, კონფერენცია იწონებს სამაზრო შტაბის მოქმედებას და გადადის მორიგ კითხვაზე.

შემდეგ მოხსენებას აკეთებენ ადგილებიდან. მომხსენებლები აღნიშნავენ: ქვერაიონულ შტაბებს არავითარი ხარჯით ადრიცხვა არ მოეპოებათ, ხარჯები ბლომად აქვთ, დახმარება კი არსაიდან. ამის შემდეგ ფინანსიურ კითხვაზე მოხსენებას აკეთებს სამაზრო შტაბის ხაზინადარი გიორგი ამაღლობელი. ის აღნიშნავს, რომ მთელი სახელმწიფო ფინანსიურ მხრივ უნუგეშო მდგომარეობაშია და რა საკვირველია სამაზრო შტაბსაც ასეთი ბედი სწვევოდა. მოუწოდებს ქვერაიონულ შტაბებს შექმნან შინაური ფონდი და ამით დაიკმაყოფილონ თავისი მოთხოვნილებები. ბოლოს კონფერენციამ გამოყო თავის შემადგენლობიდან სამი კაცისაგან შემდგარი კომისია, რომელსაც დაევალა შინაური ფონდის შექმნა. ამავე კომისიამ უნდა აამოძრაოს ყველა ქვერაიონული შტაბები თავის ირგვლივ. ყველა შემოსავალი უნდა გადაეცეს ამ კომისიას. დღემდე გაწეული ხარჯები ქვერაიონულ შტაბების მიერ უნდა იქნას დაფარული სამაზრო შტაბის მიერ.

დასასრულ კონფერენციამ გაუგზავნა მისასალმებელი დეპეშა მთავრობის თავმჯდომარეს ნოე ჟორდანიას და მთავარ შტაბს.

გ. ა—ძელი.

ს.-დემ. პარტიაში

ქვემო ჭალის რაიონი (ქართლი). 20 იანვარს შესდგა რაიონული სოც.-დემ. მ. პ. კომიტეტისა და პარტიის წევრთა შეერთებული კრება. კრება იხსნება ამხ. გიორგი მინაზაროვის თავმჯდომარეობით. ესწრება, კომიტეტის გარდა, 56-დე წევრი საერთო 74-დან.

წესრიგში მიღებულია: მოხსენება კომიტეტის კოლექტივის და პარტიის მოღვაწეობის შესახებ დღიდან მისი არსებობისა (1918 წ. 1 სექტემბრიდან), კომიტეტის ახალი არჩევნები, სარევიზიო კომისიის არჩევა, საწევრო გადასახადი, ბინის საკითხი და სასოფლო კომიტეტების მოწყობა.

კრებამ მოისმინა რა კოლექტივის და კომიტეტის წარსული დროის მოქმედების შესახები მოხსენებები კომიტეტის: თავმჯდომარის ამხანაგი შაქრო ოქროპირიძის, ხაზინადარის ამხ. ნიკა თავშავაძის და მდივნის ამხ. სანდრო ფრუიძისაგან მიიღო და გადავიდა მორიგ საკითხზე.

კრებამ საჭიროდ სცნო კომიტეტის ახლად შედგენა შვიდი ამხანაგისაგან, სახელდობრ: 1) შაქრო ოქროპირიძის, 2) ნიკა თავშავაძის, 3) გრიგოლ ჯანოევის, 4) ტატე ხუბაშვილის, 5) კოლა შალუტაშვილის, 6) თედო ბეჟანაშვილის და 7) ვანო ხორბალელისაგან. კრების მიერვე არჩეულ იქნენ: თავმჯდომარეთ ამხ. ნიკა თავშავაძე და მოლარეთ ამხ. თედო ბეჟანაშვილი, ხოლო მდივნის მოწვევის უფლებას კრება უტოვებს ახალ შემადგენლობას.

არჩეულ იქნა სამი ამხანაგი, კოლა შალუტაშვილი, დიმიტრი ფანჯარაშვილი და გრიგოლ ჯანოევი, რომელთაც დაევალათ ახლო მომავალში წარსული ანგარიშების რევიზია. ამავე სარევიზიო კომისიას ევალება კომიტეტის ბინის გამონახვაც დაჩქარებით.

სასოფლო კომიტეტების მოწყობა ევალება ახალ კომიტეტს „იაჩეიკურის" სისტემით ათ-ათი ამხანაგისაგან ყოველ სოფლად.

პარტიულ გადასახადად კრება ღებულობს კომიტეტის წინა კრებაზე მიღებულ გადასახადის ტვეფას: ერთდროული სამი მანეთი და თვიური ათი შაური.

კრების მდივანი **ალ. ფრუიძე.**

გორი. ამით გორის სოც. დემ. კომიტეტი მადლობას უცხადებს ქ. გორის ელექტრონის სადგურის მუშებს და მათ გამგეს ეს. ხორბალაძეს, ხსენებულ კომიტეტში უსასყიდლოთ ტელეფონის დადგმაზე და მავთულების გამოყვანაზე, მუშაობისთვის.

აგრეთვე ის მადლობას უცხადებს ამხ. პ. ციმაძეს ჩიმაში, რომ მისგან ნაყიდ კედლის საათის 450 მან. ღირებულების ანგარიშში, შემოსწირა ხსენებულ კომიტეტს 100 მანეთი.

გორის სოციალ-დემოკ. კომიტეტის **პრეზიდიუმი.**

პროვინცია

ბორჯომი. გასული წლის დეკემბრის უკანასკნელ რიცხვებში ბორჯომში დაარსდა „საქართველოს მეომართა დამხმარე კომიტეტი", რომლის მიზანი იყო ხვადასხვა საშუალებით მეომრების დახმარება. ამ მიზნით კომიტეტმა დაარსა საფინანსო, სანიტარული, ტეხნიკური და სალიტერატურო კომისიები. ამ კომისიების საშუალებით კომიტეტი აგროვებდა და აგზავნიდა ფრონტზე ჟურნალ გაზეთებს, ამზადებდა თბილ ტანისამოსს და სხვა. ამის გარდა კომიტეტმა განიზრახა დაჭრილ მეომართა სამკურნალო თავშესაფარის დაარსება. ეს დაწესებულება კი მოითხოვდა დიდ თანხას. ამისათვის კომიტეტმა გახსნა „ფინჯან ჩაი", რომელიც პირველ ხანებში რიგიანათ ასრულებდა თავის დანიშნულებას და შემოსავალსაც კარგს იძლეოდა. სამწუხაროდ უკანასკნელ ხანებში ხსენებულ „ფინჯან-ჩაიმ" თითქმის სრულებით დაკარგა თავის დანიშნულება და უბრალო სამიკიტნო სავაჭროს დაემგზავსა. ხშირად შედიოდენ შიგ, როგორც სამოქალაქო, ისე სამხედრო პირები და მოითხოვდენ მაგარ სასმელებს, რასაც შედეგათ მოყვებოდა სხვადასხვა უწესოება. გაიგო თუ არა ეს კომიტეტმა, მაშინვე შემოიღო შიგ მორიგეობა კომიტეტის და დამხმარე პირებისაგან, რომელთაც დაევალა წესრიგის თვალყურ დევნება. სამწუხაროდ, ვერც ამ ზომამ გამოიღო სასურველი ნაყოფი და ისევ ისე გრძელდებოდა ძველებურად. ამის შემდეგ კომიტეტი იძულებული გახდა ხსენებული „ფინჯან-ჩაი" დაეკეტა.

კომიტეტის ეს დადგენილება არა სასიამოვნოთ დარჩა რამოდენიმე პირს და მოიდომეს „ფინჯან ჩაის" ხელმეორედ გახსნა. ამის გამო კომიტეტმა მოიწვია 22 ამ თვეს კომიტეტის უკანასკნელი კრება, რომელზედაც დაესწრენ აგრეთვე სამხედრო პირებიც. დამსწრეთა უმრავლესობამ საჭიროდ დაინახა „ფინჯან-ჩაის" არსებობა, მხოლოდ ახალი წესდებით. ამ უკანასკნელის შესამუშავებლათ კრებამ აირჩია სამი პირისაგან შემდგარი კომისია, რომელსაც დაევალა სამი დღის განმავლობაში წესდების შემუშავება.

ჩვენის აზრით მიზანი კეთილშობილური და მიზანშეწონილია, მით უმეტეს იმ დროს, როცა 30 ვერსის მანძილზე ფრონტი გვაქვს გამართული. აღნიშნულ „ფინჯან-ჩაის" დიდი დახმარების მოცემა შეუძლია კომიტეტისათვის, მაგრამ საეჭვოთ მიგვაჩნია ის იმედები, რომელსაც კომიტეტი ამყარებს ახალ წესდებაზე. წესრიგი უნდა დაიცვას თვით საზოგადოებამ, თორემ წესდებებით და განცხადებებით დიდი არაფერი გაკეთდება.

ნოდე.

ანგარიში

სამტრედიის სოც.-დემ. მუშ. პარტიის კომიტეტის კასისა 1917 წ.

შემოსავალი:

საწევრო გადასახადი: ძველი ბიუროს კასიდან 255 მან. 15 კ., ჭაგანის საკო, ლექტივიდან პარტ. გად. 128 მ. 10 კ., კულაშის 421 მ. 20 კ., გამოჩინებულის 108 მ. 40 კ., გომის 287 მ. 32 კ., კონდუქტორებისაგან 78 მ. 50 კ., სამტრედიის 1692 მ. 69 კ., იანეთის 60 მან., ეწერის 115 მან. 85 კ.; პრესის დღის: ძველი ბიუროსაგან პრესის დღის 1218 მ., ილ. გეგიასაგან 21 მ. 10 კ., ანტ. რამიშვილისაგან 50 კ., მელაურის დ. ხუჭუასაგან 13 მ., ილია კოპალეიშვილისაგან 164 მ. 82 კ., ნიგორზღვა მინა ჭინჭალ. 19 მ. 30 კ., ჯიხაიში ილ. ქუთათელაძისაგან 80 მ.; მ. ნინიძის ოჯახ. სახ.: კ. შენგელაიასაგან შეგროვილი 99 მ. 95 კ.; სხვადასხვა შემოსავალი: დაბრუნებული ანგარიშები 44 მან., სტამბის ფონდი 53 მ., წარმოდგენებიდან 110 მ. 25 კ.; დამფუძნებელი კრების ფონდი: გამოჩინებულისაგან 271 მ., სამტრედიის კონდუქტორებისაგან 207 მან., ჭაგანიდან 237 მ., ეწერიდან 70 მ., ქვათიხედან 46 მ., იანეთიდან 32 მ., ტობანიერიდან 224 მ. 25 კ., ილორიდა 81 მ., გომიდან 206 მ., სამტრედიიდან 522 მ., მელაურიდან 58 მ. 05 კ., კომოთე ხაზიეშვილისაგან 35 მ., საპაჭაოდან 212 მან. 30 კ., იანეთიდან 50 მან. ჯამი 7222 მ. 73 კ.

გასავალი:

მე-6 სიეზდის ხარჯები: შვიდი დელეგატის გაგზავნა მე-6 სიეზდზე 340 მან.; შერეული ხარჯები: მხატვარს მარქსის სურათის 40 მ., შტემპელი 110 მ., საკვიტანციო წიგნების სტამბას 200 მან., ვ. ნუცუბიძეს საკ. ნივთებისათვის 3 მ. 20 კ., დოჭი და ჭიქისთვის 2 მ., კიდევ საკვიტანციო წიგნების სტამბას 329 მ. 20 კ., ლურსმანისთვის 12 მ., ბოქლომი 1 მ. 20 კ., საკანცელარიო—კალაძეს 5 მ. 10 კაპ., მ. სტურუას ხე-ტყის მასალის 99 მ., ა. კალაძეს—საკანცელარიო 16 მ. 15 კ., საკანცელარიო 10 მ., კონფერენციის სურათი 10 მან., კლუბის მსახურს 40 მ., საფოსტო ხარჯი 90 კ., კლუბის შენობის ქირა: ხუთი თვის 216 მ. 65 კ., პარტ. ლიტერატურა: რევოლ. წიგნები 265 მან., მდივნის ჯამაგირები: არქიპო ახობაძეს სექტ., ოქტ. 300 მან., რაჟდენ მიქაძეს ნოემბ., დეკემბ. 400 მ., საპროპაგანდო: რ. მიქაძეს სექტ., ოქტ. 400მ., გ. დუნდუას 400 მან., რაიონში მგზავრობა: გრ. ურუშაძეს მოგზ. სანახ. 40 მანეთი, მოგზაურობა ოზურგეთში 42 მანეთი 10 კაპეიკი, რ. მიქაძეს იანეთში სამგზავრო 15 მ., გომში 25 მან., ჯიხაიში სამგზავრო 6 თებერვალს 5 მ. 60 კ., ალ. დუნდუას ოზურგ. სამგზავრო 30 მ., დამფუძ. კრების ხარჯი (რუსეთის დამფუძნებელი კრების) 309 მ. 70 კ., 1 იანვარს 1918 წ. იყო კასაში 3554 მ. 93 კ. ჯამი 7222 მ. 73 კ.

თანახმად დადგენილებისა, სამტრედიის ს. ს. ს.-დ. მ. პ. კომიტეტისა, თავის კრებაზე 3 მან. 1919 წ. იქნა არჩეული სარევიზიო კომისია, რათა განეხილა 1917 წ. პარტიული შემოსავალი და გასავალი და ამ კომისიის მიერ იქნა განხილული ყოველივე შემოსავალი და გასავალი და დაამტკიცა, რომ ყოველივე ანგარიში არის სისწორით შედგენილი მასთანვე ყოველივე საბუთები გასავლის აღმოჩნდა სწორი, რასაც ხელს ვაწერთ სარევიზიო კომისიის წევრები: ქ. ჩაჩუა, გ. შენგელია, ე. ძიძიგური.

ხაზინადარი **მ. ბერძენიშვილი.**

წერილი რედ. მიმართ

ეს ერთი ხანია „სახალხო საქმეში" იბეჭდებოდა წერილები დუშეთიდან ვინმე არყალელ ხმოსანისა, რომლებიც ტალახით და ცილის წამებით იყო სავსე. სხვათა შორის, ეს წერილები მიმართული იყო დუშეთის მაზრის გლეხთა კომიტეტის წინააღმდეგ. დუშეთის ჭაობში მოკალათებულ წვრილ-ფეხა ინტელიგენციისაგან ჩვენ სხვას რას უნდა მოველოდეთ. ჩვენ არც დრო გვაქვს და არც სურვილი ასეთ უმსგავსო წერილებს პასუხი გავცეთ, მაგრამ, როცა პარლამენტის წევრი ბ-ნი ს. დადიანი გამოდის პარლამენტის ტრიბუნაზე და იმეორებს ამ ინტელიგენციის ნაკარნახევს და ფაქტებით ასაღებს იმას, რაც სინამდვილეს სრულებით არ შეეფერება, ჩვენ ვამბობთ: ეს არის ბოროტათ გამოყენება პარლამენტის წევრის უფლებით და ამისთვის ბ-ნ დადიანს პასუხი უნდა მოეთხოვოს.

ბ-მა დადიანმა განაცხადა პარლამენტში, რომ დუშეთის მაზრის გლეხთა კომიტეტი სადაც შედის სტუდ. ურუშაძე, პოეტი თურდოსპირელი, ფოსტის მოხელე ფარესაშვილი, თავის შეხედულებას მიწის საკითხზე გლეხთა შეხედულებათ აწვდის მთავრობასაო.

ერთი რომ, ამხ. თურდოსპირელი არ შედის გლეხთა კომიტეტში—ეს საკუთარი გამოგონებაა ბ-ნ დადიანისა; მეორეც ისა, რომ გლეხთა კომიტეტში შედიან ნამდვილი მიწის მუშებიც, დიდი უმრავლესობა გლეხები, მაგალითად: ს. ფსუტური, მიხა ლალიაშვილი, სვ. თითრუაშვილი და სხ. გარდა ამისა, გლეხთა კომიტეტს სრულებით არ ჰქონია მსჯელობა მიწის საკითხზე. ამ უკანასკნელზე კამათი იყო დუშეთის მაზრის გლეხთა ყრილობაზე, სადაც ბ-ნი ფედერალისტებიც ბრძანდებოდენ. ამ ყრილობაზე ეს ვაჟბატონები ოფლში იწურებოდენ, რომ დაემტკიცებინათ გლეხებისთვის, სოციალიზაციის სარგებლიანობა. ვინ მოსთვლის რამდენ დემაგოგიას არ მიმართეს ბ-ნ ქელბაქიანის პირით, მაგრამ მაინც ვერას გახდნენ: გლეხებმა უარყვეს მათი რეზოლიუცია (ფედ. რეზოლ. მიიღო მხოლოდ ერთი ხმა) და მიიღეს სოც.-დემოკრატების მიერ წარმოდგენილი წინადადებები... და ახლაც გლეხთა კომიტეტის სახელით ვაცხადებ, რომ დუშეთის მაზრის გლეხობა სავსებით მხარს დაუჭერს პარლამენტს მიერ მიღებულ მიწის კანონს.

დუშეთის მაზრის გლეხთა კომიტეტის თავმჯდომარე **ირაკლი ურუშაძე.**

ცნობები

შალვა ალ. იმნაიშვილი (17—18 წლის) მსახურებდა ქ. თფილისში, მისი ადრესი იყო гор. Тифлисъ Всеросс. Зем. Союзъ, центральный складъ, помощ. шофера Имнаишвили, Елизаветинская ул. № 163. დაძვრა თფილის-კავკავპროხლადნაიას შუა ავტომობილით, ერთი წელი შესრულდა, რაც მისი არაფერი სჩანს. გთხოვთ თუ რამე იცით მის შესახებ გვაცნობოთ შემდეგი ადრესით: ლანჩხუთი—შუხუთი, იერემია იმნაიშვილს.

ჩვენი ფოსტა

დ. ხარაგოული. ს. კამკამიძეს 10 ცალი გაზეთის გამოგზავნა შეიძლება თანახმად თვიური ფასისა.

განცხადებანი

კართოფილი

მომზადებული დასარგავათ. მოწითლო, ნაადრევი—ექვსი კვირისა, ამერიკული ჯიშისა.

მისამართი: ხგ. ხეთაგურს, თფილისი, კიროჩნის ქუჩა № 35. საღამოს 4—7 საათამდე. (1—1)

იყიდება

ახალი ქუთები გამოსადეგი ხილეულობის, საპნის, კონსერვების, რუსული ბადრიჯანისა და სხვა ჩასაწყობათ. სიგძე 19 ვერშოკი, სიგანე 10, სიმაღლე 5.

მისამართი: თფილისი, პუშკინის ქუჩა, შად ნოვის მაღაზია. (1—1)

23 თებერვალს ვაგზლის ქუჩაზე

დაეკარგე

საფულე, რომელშიაც იყო 1508 მან., პასპორტი მინა დ. ლებანიძეს სახელზე, სამხედრო სამსახურის თავისუფლების მოწმობა, ორი პირობის ქაღალდი, ერთი ქართულ ენაზე და მეორე რუსულზე და დ. წესის კოოპერატივის საწევრო წიგნაკი. მნახველს ვსთხოვ ფული საჩუქრათ მიიღოს და დოკუმენტები გამომიგზავნოს შემდეგი მისამართით: ვაგზლის ქ. № 22, მინა დ. ლებანიძეს.

ექიმი ნადარეიშვილის იმანიძე

მახვილაძე

იღებს სპეციალურად—მალარიით (ციებ) და მისი შედეგებით დასნეულებულთ, ხიხნის ნაკლებობით, გულისა, ფილტვისა, ქარებით და სხვა შინაგანი სნეულებებით ავადმყოფთ ყოველ დღე საღამოთი 4—6 საათამდე. ელექტრიზაცია. მისამართი: მოსკოვის ქ. № 11, ზემელის აფთიაქის ახლოს.

მედიცინის დოქტორი ბერლინის უნივერსიტეტისა

გ. გ მეგრაბიანცი

შინაგანი ავადმყოფობა, პლექისა და გულისა. იღებს ახალ რენტგენის—ელექტრო წამლობის კაბინეტში; გასინჯვა და წამლობა X-ს სხივებით დიდი სალენიოდი და არსეფალის ტოკით ფილტვების, გულის და სხვა შინაგანი ავადმყოფობისათვის. ღარიბებს უფასოთ. ყოველ დღე დილის 9—1 საათამდე და საღამოს 5—8 საათ. ბებუთოვის ქ. № 23, ტელეფ. 7—92.

ექიმი გ. ა. შაშიანი.

სპეციალურად სიფილისი და მისი შედეგები (შეშხაპუნება 606 და 914), ვენერიული (ტრიპერი) და საშარდე ორგანოების სნეულებანი. ავათმყოფების მიღება ყოველ დღე დილის 8—11 და საღამოს 5—8 საათამდე. ქალების საღამოს 4—5 საათამდე. კვირაობით მხოლოდ დილით. მისამ: ოლღას ქ. № 33.

ექიმი

კეკელია

იღებს ვენერიულ სნეულებიან ავათმყოფთ (914, 606 შეშხაპუნება) მიღება დილის 10—11 ს. საღამოს 4—6 საათ. მისამართი: მიხეილის პრ. № 116 სასტუმრო „ნოეს" პირდაპირ. ტელ 14—28.

ბავშვსა თვალის სპეციალისტი (შედმივი საწოლებით)

ექიმი დონხინისა

ყოფილი ასისტენტი უნივერსიტ. თვალ. კლინიკისა ვენაში და პარიზში. ავათმყოფების მიღება ყოველ დღე 9 საათიდან 1 საათამდე და 4—7 ნახევარ საათამდე. მიხეილის პროსპექტი № 141 (კინემატოგრაფ „აპოლოს" ახლოს) მძიმე ავათმყოფები და საოპერაციები მიიღებიან სრულ პანსიონში. ტელეფ. 5—96.

ა. ნ. შატილოვი

იღებს თვალის სნეულებიან ავათმყოფთ საღამოს 4—6 საათ. სემიონოვის ქუჩა, სახ. № 4 (ვორონცოვის ხიდის ახლოს).

ექიმი ქალი

რ. გ. შიშლო-საგაშვილი

მედიცინის დოქტორი ჟენევის უნივერსიტეტისა და ედინბურგის მედიკურ ქირურგიულ კოლლეჯისა. იღებს ყოველ დღე შინაგან, ქალურ და ვენერიულ ავადმყოფთ და იძლევა საბებიო დარიგებას. სიფილისის წამლობა ახალი მეთოდებით. დილის 10—12 ს. და საღამოს 6—7 საათ. მიხეილის პრ., № 119, ტელეფონი № 9—26.

კბილის ხელოვნური კაბინეტები

ოდონტოლ. საზოგადოების ძე ცხოვრებისა

ავადმყოფები მიიღება ყოველდღე დილის 9—2 საათამდე და საღამოს 5—6 საათამდე, გარდა კვირა დღეებისა. მისამართი: კალოუბნის ქუჩა (ყოფილი ბარიატინის), სახელმწიფო ბანკის პირდაპირ, ტელეფონი 18—35.

ექიმი

ნ. გ. გეგეჭკორი

სპეციალურად—ბავშვთა და შინაგანი ავადმყოფობანი: ავადმყოფობანი გულისა და ფილტვებისა, ყარაღანოვის ქუჩა №10. მიღება საღამ. 5—7 საათ. ტელ. 17—68.

ექიმი

დ. ვ. ჯავახიშვილი

იღებს ბავშვთა და შინაგან სნეულებიან ავადმყოფთ ყოველ დღე საღ. 4—6 საათამდე. ბინა ვერა, გუნიბის ქ., № 41, ტელ. № 14—60.

ექიმი

ვ. ნ. ჩუპრინინი

იღებს ბავშვთა და შინაგან სნეულებიან ავათმყოფთ ყოველ დღე 1—3 საათამდე. მისამართი: ნაძალადევი. ბასსეინის ქუჩა № 30.

ექ. დ. ი. ჯაველიძე

ღებულობს: შინაგან, ყურის, ყელის და ცხვირის სნეულებით ავათმყოფებს დილის 12—1 ნახ. საათ., საღამოს 5—6 საათ. მისამართი: მადათოვის ქ. № 7 ალექსანდრეს ბაღის პირდაპირ ტელეფონი 18—35.

ექიმი ქალი

ვაინი

იღებს სპეციალურად საბებიო და შინაგანსნეულებიან ავათმყოფთ ყოველ დღე საღამოს 3—6 საათ. მისამართი: სუდებნაია, 33 ეზოში.

ექიმი

ანასტასი ლევოვიჩი-თრლოვსკი

მიიღებს შინაგან სნეულებიან და ბავშვების ავადმყოფებს. სპეციალურად მალარიის (ციების) წამლობა. ყოველ დღე დილის 12—2 ს. და საღამოს 6—7. ქსენიევის ქ. № 9, ტელ. 12—88. (25—11)

ექიმი

ი. გ. კონიევი

იღებს შინაგან სნეულებიან ავათმყოფთ საღამოს 5—7 საათ. ვერა ვარლის ქუჩის ქ. № 3.

ტრამვაის ახალი ტარიფი

დამტკიცებული ქალაქის საბჭოს მიერ მიმდინარე 1919 წლის 24 თებერვალს, ძალაში შედის 1919 წლის 1 მარტიდან. ახალი ტარიფის ძალით დაწესდა შემდეგი ფასები ტრამვაით მგზავრობაზე:

ერევნის მოედნიდან საუფლისწულო სარდაფამდე	—1 მან.
„ „ ზემელის აფთიაქამდე	—1 მან.
„ „ ვორონცოვის ძეგლამდე	—1 მან.
„ „ კახეთის მოედნამდე	—1 მან.
„ „ ამალლების ქუჩის ბოლომდე	—1 მან.
„ „ ოლღის ქუჩის ბოლომდე	—1 მან.
ზემელის აფთიაქიდან—სადგურამდე	—1 მან.
ვორონცოვის ძეგლიდან სადგურამდე	—1 მან.
კახეთის მოედნიდან გოსპიტლამდე	—1 მან.
გოსპიტლიდან სასაკლაომდე	—1 მან.
ვორონცოვის ძეგლიდან რიყემდე	—1 მან.
რიყიდან ორთაჭალამდე	—1 მან.
სადგურიდან ერევნის მოედნამდე	1 მ. 50 კ.
სადგურიდან რიყემდე	1 მ. 50 კ.
ამალლების ქ, ოლღის ქუჩის ბოლომდე	1 მ. 50 კ.
საქარ. რკ. გზ. სამმართველოდან დიდუბემდე	1 მ. 50 კ.
სადგურის იქითა ლიანდაგი	50 კ.

(1—1)

ვაშლის საძირე

ვაშლის დასამყნობი საძირეები დუხენისა და სამოთხის ვაშლის მაყალი, პატარა ტანის ხეებისთვის **იყიდება:** სად. კასპში, სვ. ხეთაგურის სანერგეში, დაკვეთა შეიძლება აგრეთვე შემდეგი მისამართით: თფილის კიროჩნი ქ. 35. ამ საძირეზე დამყნილი ვაშლი იზრდება პატარა, ისხამს ადრე (მეორე წელს, სრული მოსავალი კი მეოთხე წელს) და ნაყოფიც სხვილი და ლამაზი აქვს, ვიდრე ჩვეულებრივ ტყის მაყალზე დამყნილს. 1—1

სახელმწიფო თეატრი „კავშირის"-ს დასი.

წარ. № 24—25 პარასკევს, 28 თებერვალს წარ. № 24—25.

„კავშირი"-ს დასის მიერ წარმოდგენილი იქნება **დილით**

სამშობლო

5 მოქმედებად დ. ერისთავისა. **საღამოთი**

მეორე ნაწილი

სინათლე

ფეერია-ზღაპარი 7 სურ. ი. გედევანიშვილისა.

რეჟისორი შალვა დადიანი. ადგილების ფასი ჩვეულებრივია.

დილის წარმოდგენის დასაწყისი 12, საღამოს 7 საათზე.

წარმომადგენელი ა. გაჩეჩილაძე. მსახიობთა კავშირის დირექცია.

მზადდება არლელი ქალი. (2—2)

სასურსათო განყოფილება

ქალაქის თვითმართველობისა გადავიდა შტაბის ქუჩაზე სასტუმრო „ერმიტაჟის" შენობაში (ყოფილი ბინა მომარაგების კომიტეტისა). (3—2)

ახალი წიგნი

დაიბეჭდა და იყიდება წიგნი

ამიერ-კავკასიის და საქართველოს საგარეო პოლიტიკის დოკუმენტები და მასალები

(რუსულ ენაზე)

ფასი 35 მანეთი. წიგნის საწყობი: მთავრობის სტამბა, კალოუბნის ქ. № 5. (3—3)

საჯარო ვაჭრობა

თფილისის ქალაქის გამგეობა აცხადებს, რომ ორშაბათს მიმდინარე წლის 6 მარტს დღის 12 საათზე გამგეობის თანადასწრებით

საჯარო ვაჭრობით

იჯარით გაიცემა ხუდადოვის ქუჩ. მდებარე საბუდკო ადგილები. კონდიციებისა და ყოველივე ცნობების მიღება შეიძლება სამეცადინო საათების დროს საიჯარო საადგილმამულო განყოფილებაში (სერგიევის ქ. № 4). (3—2)

დუშეთისმაზრაში ასაჩრევია **მომრიგებელი მოსამართლეები**

ჯამაგირები მომატებულია. თხოვნები მიიღება ამ წლის 20—მარტამდის.

დუშეთის სამაზრო ერობის გამგეობა. (5—4)

ეშმაკი და თავუნა

„ახირებული"

გამოვიდა რვეული II.

საწყობი „ერთობის" კანტორაში.

[illegible] № 1.